

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA

MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE MĚSTA OPAVY 2020 - 2022

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Obsah

Seznam použitých zkratk	- 3 -
1. ÚVODNÍ ČÁST	- 5 -
1.1. Vymezení základních pojmů	- 5 -
1.1.1. Spolupráce města s Odborem sociálního začleňování (Agentura)	- 5 -
1.1.2. Místní plán inkluze a jeho smysl	- 6 -
1.2. Základní informace o nositeli	- 6 -
1.2.1. Základní údaje o obci	- 6 -
1.2.2. Role a očekávání města v oblasti vzdělávání	- 8 -
1.3. Popis vzniku MPI	- 9 -
1.3.1. Kdo se na realizaci sestavení MPI podílel	- 9 -
1.3.2. Popis metod, harmonogram a hlavní odpovědnost při sestavení MPI	- 10 -
1.3.3. Komunikační a osvětové aktivity	- 11 -
2. ANALYTICKÁ ČÁST	- 12 -
2.1. Základní analytické údaje o lokalitě	- 12 -
2.2. Školy a školská zařízení	- 14 -
2.2.1. Mateřské školy	- 14 -
2.2.2. Základní školy	- 35 -
2.2.3. Střední školy	- 50 -
2.3. Další instituce a zařízení v oblasti místního vzdělávání	- 53 -
2.4. Definování problémů a jejich příčin	- 57 -
3. STRATEGICKÁ ČÁST	- 59 -
3.1. Formulace vize	- 59 -
3.2. Specifikace priorit strategické části MPI	- 59 -
3.3. Stanovení cílů a opatření MPI	- 62 -
4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	- 65 -
4.1. Řízení a koordinace MPI	- 65 -
4.2. Relevantní aktéři MPI	- 65 -
4.3. Identifikace a řízení rizik MPI	- 66 -
5. FINANCOVÁNÍ MPI	- 67 -

Seznam použitých zkratek

AP – Asistent pedagoga

ČSÚ – Český statistický úřad

ČŠI - Česká školní inspekce

DD – Dětský domov

DVPP - Další vzdělávání pedagogických pracovníků

DDM - Dům dětí a mládeže

E obor - Jednodušší obor středního vzdělání, z kterého je vydán výuční list. Přednostně určený pro zdravotně postižené žáky s horšími učebními schopnostmi.

ESIF - Evropské strukturální a investiční fondy

IVP – Individuální vzdělávací plán

KPSVL – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

LMP – Lehké mentální postižení

LP – Lokální partnerství

MAP – Místní akční plán

MAS – Místní akční skupina

Město – Statutární město Opava

MP – Mentální postižení

MPI – Místní plán inkluze

MSK – Moravskoslezský kraj

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NNO – Nestátní nezisková organizace

OP VVV – Operační program výzkum, vývoj, vzdělávání

ORP - Obec s rozšířenou působností

OSPOD - Orgán sociálně-právní ochrany dětí

OU – Odborné učiliště

p.o. – Příspěvková organizace

Plpp - Plán pedagogické podpory

PPP - Pedagogicko-psychologická poradna

PO - Podpůrná opatření

PS – Pracovní skupina

PŠD – Povinná školní docházka

ŘO – Řídící orgán

SP – Sociální pedagog

SPC - Speciálně pedagogické centrum

SPSZ - Strategický plán sociálního začleňování

SŠ – Střední škola

SVP – Speciálně vzdělávací potřeby

SV - Sociální vyloučení

SVL - Sociálně vyloučená lokalita, lokalita ohrožené sociálním vyloučením

SZ – Sociálně znevýhodněný

ŠA – Školní asistent

Šablony – Podpora škol formou zjednodušených projektů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

ŠJ – Školní jídelna

ŠP – Školní psycholog

ŠPZ - Školská poradenská zařízení

ŠSP – Školní speciální pedagog

ŠVP – Školní vzdělávací program

ÚP – Úřad práce

z.s. – Zapsaný spolek

ZŠ - Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

1. ÚVODNÍ ČÁST

Město Opava má snahu o realizaci aktivit a projektů, které budou směřovat k podpoře rozvoje inkluzivních opatření lokální vzdělávací politiky, a k řešení klíčových problémů souvisejících se vzděláváním. I za tímto účelem byl vytvořen tento Místní plán inkluze, který má za cíl koncepčně zastřešit aktivity a činnosti inkluzivního školství ve městě.

1.1. Vymezení základních pojmů

Místní plán inkluze (dále „MPI“) je strategický dokument, který se zabývá především oblastí vzdělávání na území města Opavy. Na tvorbě Místního plánu inkluze spolupracovalo město Opava s Odborem pro sociální začleňování (Agentura). Odbor pro sociální začleňování (Agentura) funguje od roku 2008, původně jako jeden z odborů Úřadu vlády ČR a od 1. 1. 2020 pod gescí Ministerstva pro místní rozvoj ČR je i nadále nástrojem na podporu obcí, které řeší problematiku sociálního vyloučení.

Odbor sociálního začleňování (Agentura) plní ve spolupráci s obcemi tyto funkce:

- pomáhá obcím a městům při mapování a detailním rozkrývání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy,
- propojuje přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby na sociálním začleňování spolupracovaly,
- spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z lokální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

1.1.1. Spolupráce města s Odborem sociálního začleňování (Agentura)

První kroky vedoucí ke spolupráci města Opavy s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) byly uskutečněny na podzim roku 2019. Spolupráce s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) byla potvrzena prostřednictvím Žádosti

o vzdálenou dílčí podporu, která byla ze strany Odboru pro sociální začleňování (Agentura) schválena v listopadu roku 2019. Město Opava takto získalo od Odboru pro sociální vyloučení (Agentura) odbornou metodickou podporu při proinkluzivním nastavení politiky města a vytvoření podmínek pro tvorbu a implementaci lokální strategie, týkající se řešení problémů sociálního vyloučení.

1.1.2. Místní plán inkluze a jeho smysl

Cílem MPI je systematizace opatření na podporu kvalitního společného vzdělávání ve městě v rámci místní vzdělávací soustavy. Místní plán inkluze města Opavy byl vytvořen za účelem koncepčního zastřešení aktivit a činnosti inkluzivního školství ve městě. Cílem města je snaha o realizaci aktivit a projektů, které budou směřovat k podpoře rozvoje inkluzivních opatření lokální vzdělávací politiky a k řešení klíčových problémů souvisejících se vzděláváním.

K plánování dochází v rámci základní sítě klíčových aktérů na území obce (např. zástupci zřizovatele, Odbor pro sociální začleňování (Agentura), vedení škol a školských zařízení, neziskových organizací, zástupci rodičů apod.). Opatření přijatá v rámci MPI řeší problematiku zvýšení kvality vzdělávání co nejširšího spektra dětí a žáků a zaměřují se na potřeby všech účastníků výchovně vzdělávacího procesu.

MPI obsahuje opatření, zaměřená na kapacity škol a školských zařízení vyplývající z potřeb území s ohledem na cílovou skupinu.

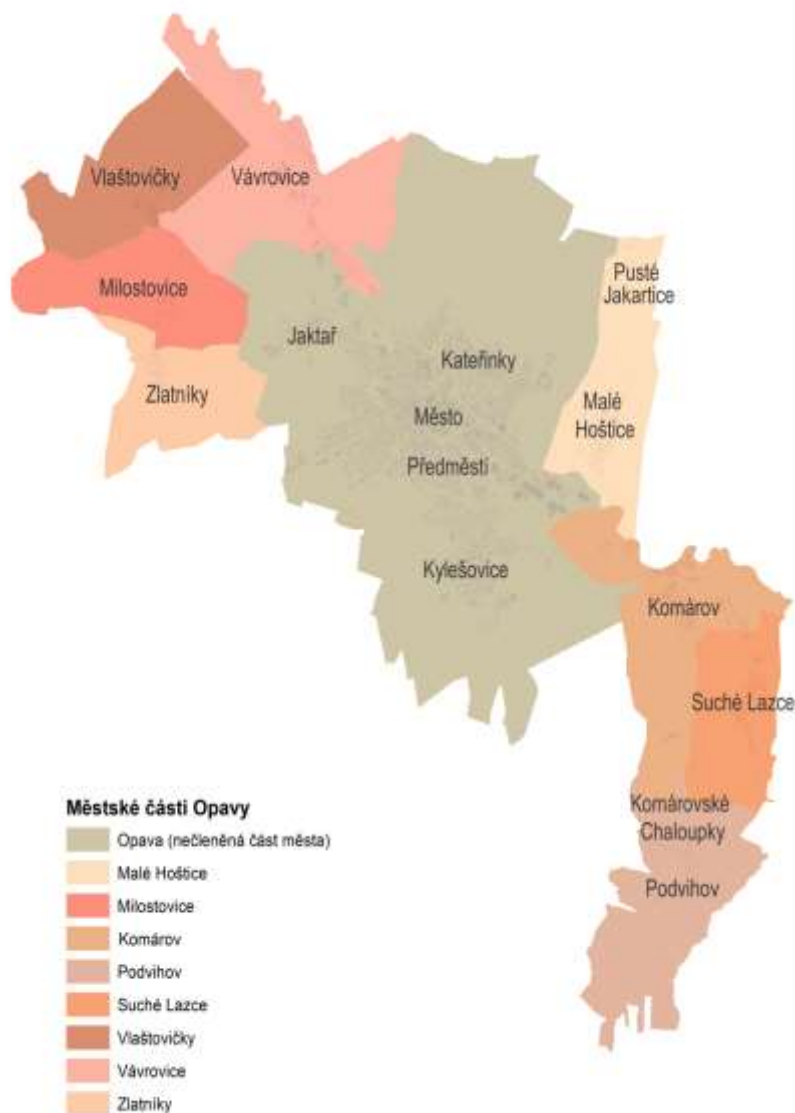
MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě a na počty cílových skupin.

1.2. Základní informace o nositeli

1.2.1. Základní údaje o obci

Město Opava leží v Moravskoslezském kraji na řece Opavě v úrodném údolí mezi výběžky Nízkého Jeseníku a Poopavské nížiny. V současnosti se Opava rozkládá na téměř 90 km². Sídli zde např. Zemský archiv, Slezské zemské muzeum nebo Slezská univerzita. Opava je statutárním městem, které je jen zčásti územně členěné, kdy centrální oblast města je spravována přímo zastupitelstvem

a magistrátem města. Území statutárního města se člení na 8 městských částí: Komárov, Malé Hoštice, Milostovice, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovice, Vlašтовиčky a Zlatníky. Zbylou část území statutárního města Opavy tvoří části: Opava-Město, Opava-Předměstí, Jaktař, Kateřinky a Kylešovice.

K 31. 12. 2019 má statutární město Opava celkem 56.342 obyvatel a 1.016 cizinců. Opava je významným správním, obslužným a výrobním centrem poměrně rozlehlého okresu, je zdrojem pracovních příležitostí a centrem občanského vybavení pro okolní obce.

V okrese Opava bylo k 31. 12. 2019 v evidenci úřadu práce 3.195 obyvatel, z toho 144 absolventů a mladistvých a 519 osob se ZP. V měsíci prosinci 2019 se nově přihlásilo 769 osob. Ke konci sledovaného měsíce bylo evidováno celkem

1.902 volných pracovních míst, z toho 339 míst pro absolventy a mladistvé a 116 míst pro osoby se ZP. Přírůstek neumístěných uchazečů k 31. 12. 2019 byl 14,1 %.

Na území města Opavy je celkem 16 mateřských škol (z nichž 4 se nacházejí v městských částech a jsou spojené se základní školou) a 2 mateřské školy pro děti se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním (zřizované MSK), dále 10 úplných základních škol, 1 neúplná škola, která pracuje na principech Montessori pedagogiky, v městských částech jsou dále 4 školy neúplné. Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním jsou v Opavě celkem 3 základní školy, z nichž 2 zřizuje MSK a 1 MŠMT. V Opavě sídlí také 1 Základní umělecká škola a 13 středních škol, z nichž 10 zřizuje MSK, 1 církev a 2 jsou soukromé.

Na 10 základních školách zřizovaných statutárním městem Opava pracuje 9 speciálních pedagogů a 4 psychologové jako školní poradenští pracovníci.

Na těchto základních školách jsou školní hřiště otevřena jako veřejně přístupná sportoviště a při mateřských školách jsou veřejně přístupné zahrady k využití pro děti a jejich rodiče ve volném čase.

V Opavě je rozsáhlá nabídka sportovních aktivit, ze kterých si mohou děti, mládež a jejich rodiče vybrat: fotbal, hokej, basketbal, beachvolejbal, hokejbal, kanoistika, softball a další. Jsou zde 2 víceúčelové sportovní haly, fotbalový stadion, městské lázně s bazénem, městské koupaliště, skatepark s rozlohou 900 m², který se řadí mezi největší skateparky v republice.

1.2.2. Role a očekávání města v oblasti vzdělávání

Problematika vzdělávání patří mezi priority nejen státu ale i měst a obcí. Zajistit dobré podmínky pro vzdělávání dětí, je cílem každého vedení města. Město každoročně investuje prostředky do údržby, investic i provozu škol a školských zařízení. Usiluje o vytvoření, co nejvhodnějších podmínek pro vzdělávání, stravování i využívání volného času pro všechny děti z Opavy a okolních obcí. Město se však potýká se skutečností, že ne všechny děti nabízených možností využívají, nejsou dostatečně motivovány k dosažení kvalitního vzdělání. Snahou města tedy i nadále zůstává maximální podpora rodin a dětí při vytváření hodnoty a důležitosti vzdělání v životě každého občana, vedoucí k plnohodnotnému uplatnění ve společnosti,

nastavení spolupráce se školami a organizacemi, jejichž cílem je podpora a zkvalitnění vzdělávací soustavy města. Město očekává, že tyto maximální snahy povedou k postupnému zlepšování úrovně vzdělání všech dětí a především, že počet dětí, které budou ve svém vzdělávání pokračovat na SŠ, se bude stále zvyšovat.

Cílem města Opavy v oblasti školství je vzdělávat děti a žáky ve všech školách tak, aby úspěšně zvládaly další stupně vzdělávání. K tomu jsou nezbytné mimo jiné také dostatečné personální kapacity jednak pro zajištění kvalitního společného vzdělávání pro všechny děti a žáky bez rozdílu, ale také pro komunikaci s rodiči v obtížných otázkách vzdělávání. Toto vše se promítlo do klíčových problémů definovaných v rámci pracovních skupin vzdělávání.

Role města, jakožto zřizovatele důležitých vzdělávacích institucí je pro naplňování cílů MPI naprosto klíčová. Město Opava je nositelem tohoto strategického dokumentu a do budoucna by mělo plnit také roli nositele a realizátora projektu zaměřeného na společné vzdělávání, který podpoří implementaci formulovaných opatření do školní i mimoškolní praxe.

1.3. Popis vzniku MPI

1.3.1. Kdo se na realizaci sestavení MPI podílel

Místní plán inkluze města Opavy je výsledkem společné práce aktérů, kteří v oblasti vzdělávání na daném území působí, nebo kteří v této oblasti s městem Opava spolupracují. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) na základě konzultací s klíčovými pracovníky města vytipovala organizace a instituce, které by bylo vhodné přizvat ke spolupráci při tvorbě dokumentu. Do celého procesu tvorby MPI nakonec byly zapojeny tyto orgány / instituce / organizace:

- Statutární město Opava – zástupce rady města
- Magistrát města Opavy – odbor školství
- Základní škola Opava, Boženy Němcové 2
- Základní škola Opava, Edvarda Beneše 2
- Základní škola Opava, Vrchní 19
- Základní škola a Mateřská škola Opava - Malé Hoštice
- MAS Opavsko

Zástupci uvedených organizací a institucí se pravidelně setkávali v rámci jednání Pracovní skupiny pro MPI, na které se postupně koncipovala podoba a obsah MPI (viz níže).

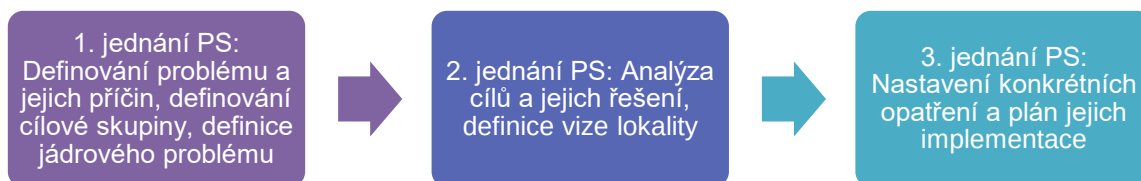
1.3.2. Popis metod, harmonogram a hlavní odpovědnost při sestavení MPI

Podoba a obsah Místního plánu inkluze byly postupně sestavovány ve spolupráci se všemi zapojenými aktéry, a to především v rámci pracovní skupiny pro MPI a dále pak na základě individuálních konzultací zástupce hlavního zpracovatele, konzultantů Odboru pro sociální začleňování (Agentura) a dalších představitelů a klíčových aktérů procesu strategického plánování.

Při sestavování MPI byla využita analýza problémů, příčin, cílů a řešení. Vhodné postupy byly voleny a realizovány konzultanty pro inkluzivní vzdělávání Odboru pro sociální začleňování (Agentura) dle platné metodiky a na základě know-how, které Odbor pro sociální začleňování (Agentura) do lokalit v rámci strategického plánování vnáší. Na setkáních pracovní skupiny bylo využíváno metod strategického plánování za účelem získat relevantní výstupy pro MPI, kterými jsou např. analýza potřeb, analýza problému a příčin, analýza rizik apod. Zvolenými technikami pro zjišťování potřebných informací byly například: brainstorming, diskuze, analýza 5 proč (metoda stromu) apod.

Hlavní odpovědnost za průběh a sestavování MPI nese nositel strategie, tedy město Opava. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) přináší do lokality znalostní kapacity především v oblasti výzkumu, pedagogických procesů, strategického plánování a projektového poradenství, aby tak zajistila svůj závazek odborné metodické podpory spolupracujícím lokalitám v oblasti vzdělávání.

Během procesu tvorby MPI byly uskutečněny 3 jednání pracovní skupiny pro MPI. Pracovní skupiny vzdělávání metodicky vedli zástupci Odboru pro sociální začleňování (Agentura), kteří následně ve spolupráci s odborem školství Magistrátu města Opavy vypracovali zápisy a výstupy, jenž byly členům PS následně představeny s možností připomínkování či doplnění. Každé jednání pracovní skupiny pro MPI mělo předem vytyčený cíl:

Pro plánování byla využita metoda „stromu“, což je analytická metoda, kdy se v týmu identifikují příčiny (kořeny) a důsledky (větve) řešeného problému (kmen). Díky jednoduchému grafickému znázornění metoda napomáhá nezaměřovat příčiny a důsledky při nastavování (hledání) vhodných komplexních řešení daného problému.

1.3.3. Komunikační a osvětové aktivity

Úlohou nositele plánu MPI je mj. i jeho komunikace s odbornou i laickou veřejností a se všemi zapojenými institucemi. Význam této komunikace je při naplňování pro-inkluzivních opatření klíčový. Komunikační aktivity města proto tvoří nedílnou součást strategie v procesu inkluze se snahou zapojení širokého spektra cílových skupin.

Téma inkluzivního vzdělávání bude komunikováno s cílem naplnění následující komunikační vize, jež není zaměřena pouze na problematiku vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním, nýbrž na všechny žáky obecně, se záměrem dosažení komplexního pozitivního efektu, který proces inkluze poskytuje.

Součástí implementace místního plánu inkluze v oblasti vzdělávání budou rovněž aktivity vedoucí k dostatečné informovanosti o dané problematice směrem k odborné i laické veřejnosti. Za tímto účelem budou využívány následující nástroje:

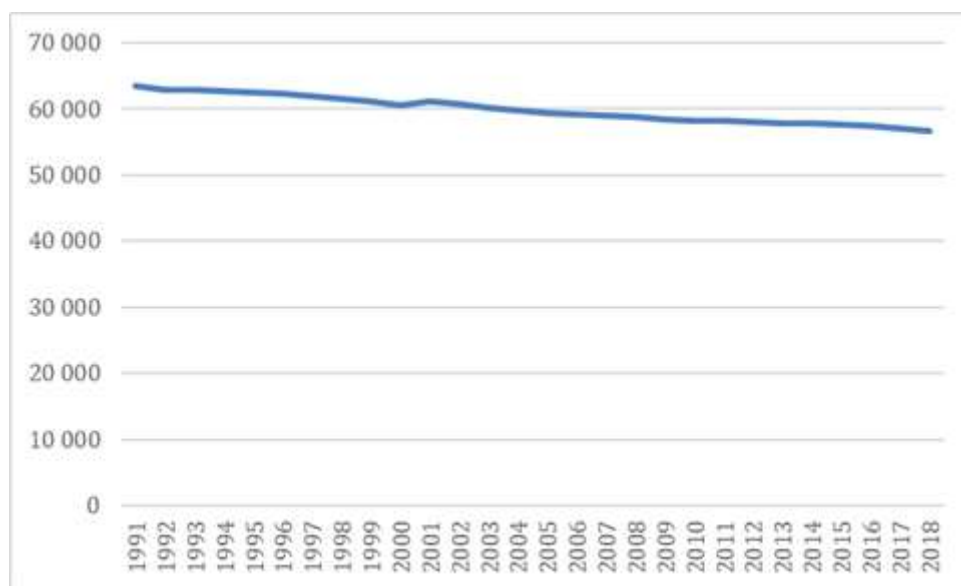
- Tiskové zprávy - informace uvedené v místním tisku, ve zpravodaji místní školy, na internetových portálech města a základní školy a mateřské školy.
- Veřejná setkání – setkání s rodiči, setkání s širokou veřejností.
- Odborné workshopy – setkání s odbornou veřejností, setkání se zástupci škol.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2.1. Základní analytické údaje o lokalitě¹

Město Opava je obec s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji na severovýchodě Česka. Rozkládá se na 90 km² v pahorkatině na řece Opavě a sídlí zde např. Zemský archiv, Slezské zemské muzeum nebo Slezská univerzita. Opava je statutárním městem a je členem Místní akční skupiny Opavsko.

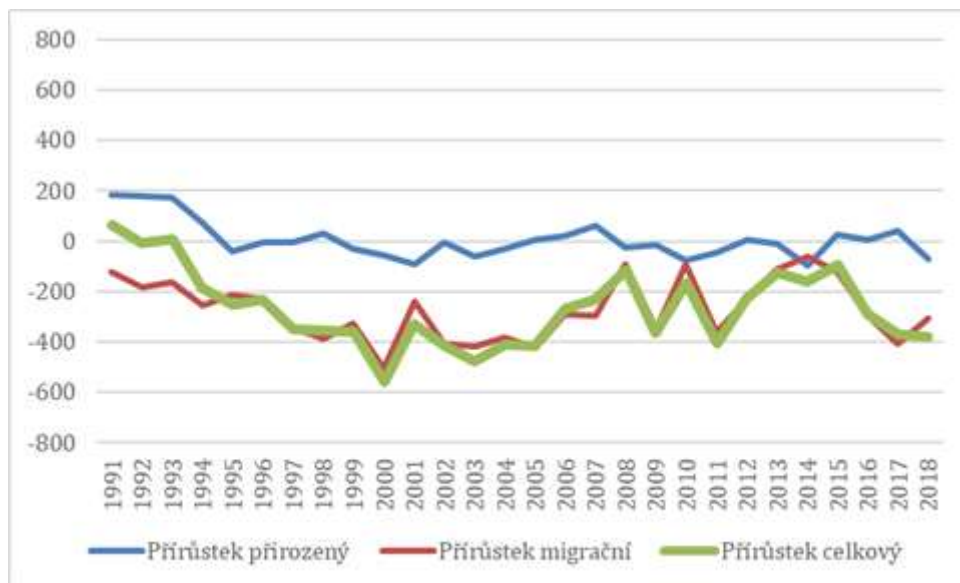
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Opavě v letech 1991–2018 (Zdroj: ČSÚ, 2019a)

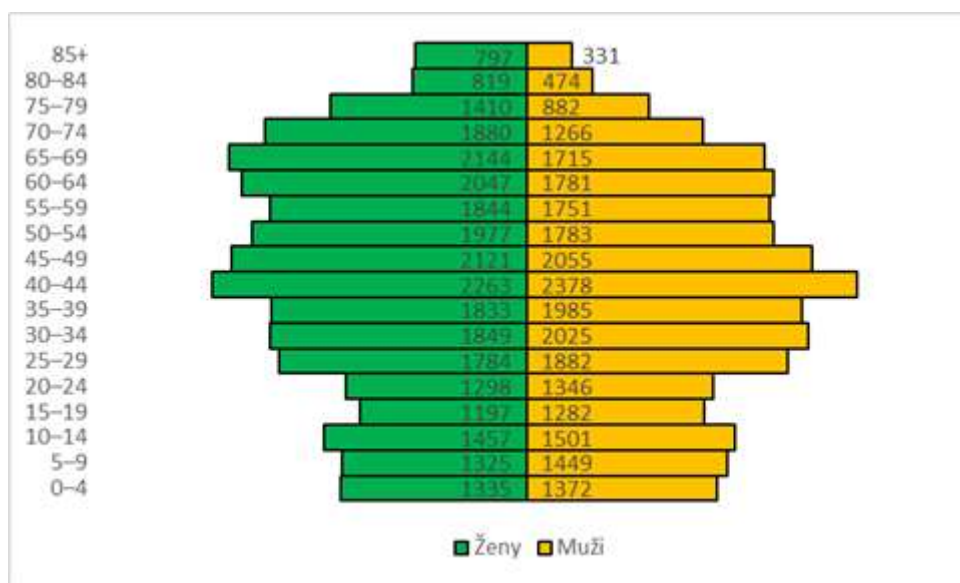
V Opavě žilo k 31. 12. 2019 56 342 obyvatel. Počet obyvatel dlouhodobě a poměrně stabilně klesá (Graf 1). Na úbytku počtu obyvatel města má podíl především migrační přírůstek, který v roce 2000 dosáhl nejnižší hodnoty -505 ve sledovaném období od roku 1991. Přírozený přírůstek obyvatel města se od roku 1995 pohybuje v neutrálních hodnotách s tím, že častěji nabývá negativních hodnoty, tzn., že obyvatel města se méně rodí, než jich za daný rok zemře. Z hlediska věkové struktury je Opava, podobně jako ostatní větší města v Česku, stárnoucím městem, kdy byl k 31. 12. 2018 průměrný věk obyvatel města téměř o jeden rok vyšší než průměrný věk obyvatel Česka (43,2 oproti 42,3). Jak je patrné i z Grafu 3, počet obyvatel města starších 65 let výrazně převyšuje počet obyvatel mladších 15 let, 11 718 oproti 8 439.

¹ Podrobná data za rok 2019 nebyla v době zpracování materiálu dostupná.

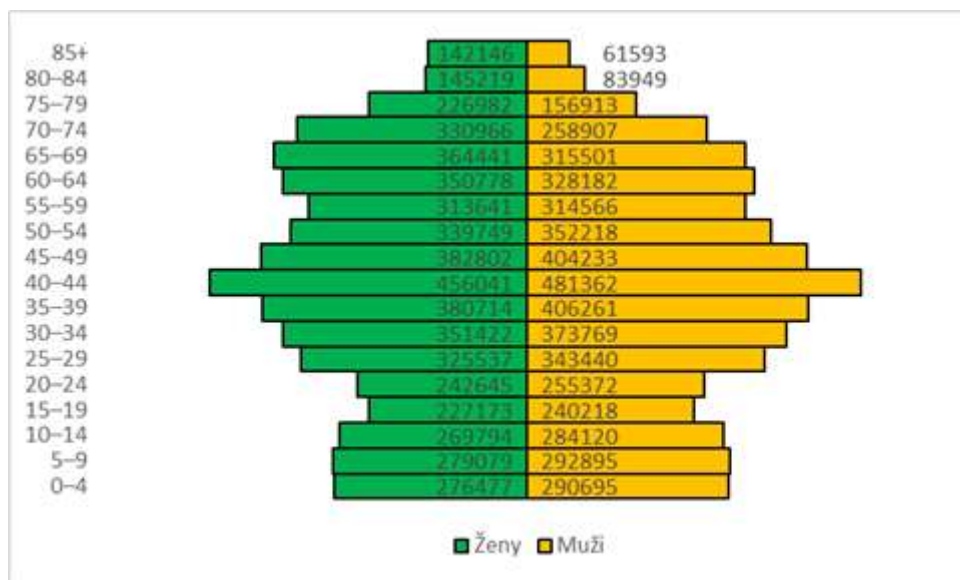
Graf 2: Vývoj přírůstků obyvatel v Opavě v letech 1991–2018 (Zdroj: ČSÚ, 2019a)

Graf 3: Věková struktura obyvatel Opavy k 31. 12. 2018 (Zdroj: ČSÚ, 2019b)

Graf 4: Věková struktura obyvatel ČR k 31. 12. 2018 (Zdroj: ČSÚ, 2019b)

V roce 2015 se na území města nacházelo 5 sociálně vyloučených lokalit s celkovým počtem 540 obyvatel, kteří tvořili 0,9 % všech tehdejších obyvatel města (Čada, 2015). Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci místní pobočky úřadu práce činil k 31. 12. 2018 1 256 osob, tedy 3,4 % obyvatel ve věku mezi 15–64 lety, což zhruba odpovídá průměrnému podílu za celou ČR (3,3 %), ale zároveň se jedná o výrazně nižší podíl než za celý Moravskoslezský kraj (5 %). Z toho počet uchazečů, kteří byli v evidenci úřadu práce déle, než 12 měsíců, činil celkem 296 osob, tedy 0,8 % obyvatel města, což odpovídá celostátnímu průměru (0,9 %), nicméně se opět jedná o značně nižší podíl než za celý Moravskoslezský kraj (1,8 %). Dále dle údajů Exekutorské komory České republiky zprostředkovaných serverem mapaexekuci.cz (Otevřená společnost, 2019) počet osob v exekuci činil ve městě k 31. 12. 2017 4 317, tedy 8,8 % všech obyvatel Opavy starších 15 let. Jedná se opět o relativně podprůměrný podíl osob v exekuci, kdy celostátní podíl obyvatel v exekuci starších 15 let dosahoval v daném období výše 9,7 % a 11 % v rámci Moravskoslezského kraje.

2.2. Školy a školská zařízení²

2.2.1. Mateřské školy

Statutární město Opava zřizuje na území města 16 mateřských škol včetně MŠ křesťanské na Mnišské ulici. Moravskoslezský kraj zřizuje ve městě 2 MŠ

² Data z MŠMT k 30. 9. 2019 za školní rok 2019/2020 za MŠ, ZŠ a SŠ v Opavě.

na Elišky Krásnohorské a v Olomoucké ulici³. V MŠ Sedmikrásky na pracovišti v Čajkovského ulici jsou zřízeny jesle.

Školský obvod MŠ

Město stanovilo v roce 2017 školské obvody svých škol pomocí obecně závazných vyhlášek č. 2/20017 a 6/2017. Všechny, městem zřizované mateřské školy, mají určený shodný školský obvod, který tvoří celé statutární město Opava.

Mateřské školy v současné době disponují dostatečnými kapacitami. Kapacity mateřských škol jsou přiměřené, reflektují vývoj demografické křivky, kterou město Opava každoročně sleduje a vyhodnocuje. Vzhledem k výše uvedenému a s přihlédnutím k častým legislativním změnám, lze konstatovat, že kapacity jsou nastaveny optimálně i do budoucna. Město Opava je schopno zajistit předškolní vzdělávání pro všechny děti, které mají na umístění do MŠ právní nárok, a dále všechny děti, starší 2 let, o jejichž umístění projeví zákonný zástupce zájem.

Jeden školský spádový obvod je ve městě Opava zaběhnutý a poměrně fungující systém jak z pohledu zřizovatele, tak z pohledu škol, který je minimálně 1x ročně vyhodnocován. Mateřské školy mají v tomto systému ze strany města Opavy administrativní a organizační podporu. Neprodleně po zápisu odbor školství zjišťuje pro mateřské školy tzv. duplicitní žáky, a ověřuje, zda se předškolní dítě dostavilo k zápisu. V konečném důsledku je tento systém i méně administrativně náročný nejen pro město Opava, ale také pro samotné školy.

Vzhledem k dostatečné kapacitě škol jsou ředitelky mateřských škol schopny vyhovět požadavkům zákonných zástupců a rozdělení území Opavy na spádové obvody by tak pro město Opava ztrácelo smysl. Předcházíme tak mimo jiné situaci, kdy v jednom školském obvodu MŠ by byly přijaty i děti dvouleté, v druhém pak by nebyly přijaty ani děti tříleté.

Vzájemná spolupráce MŠ se ZŠ a SŠ

Každá opavská mateřská škola má navázanou dlouhodobou vzájemnou spolupráci se základní školou v jejím bezprostředním okolí. Širší spolupráce obou subjektů

³ Na Olomoucké ulici sídlí Základní škola při zdravotnickém zařízení a Mateřská škola při zdravotnickém zařízení, kde jsou vzdělávány děti hospitalizované v opavských zdravotnických zařízeních. Děti a žáci docházejí do školy dočasně, proto nejsou data za tuto školu k dispozici v rámci výkazů MŠMT a škola se proto dále v následujících grafech a tabulkách neobjevuje.

podporuje plynulý přechod dětí z mateřské školy do základní školy. Na základě plánu spolupráce mateřské školy se základní školou dochází k vzájemným návštěvám a konzultacím, při nichž se děti seznamují s prostředím základní školy, a k naplnění vytýčených úkolů v oblasti spolupráce. Probíhají ukázkové hodiny, které jsou tematicky zaměřené, pohádkové programy a soutěže pro děti, sportování a zápisy na nečisto. Dětem z mateřských škol se tak vhodnými aktivitami, na kterých se mnohdy podílejí přímo žáci základních škol, přibližuje prostředí základní školy do té míry, aby při oficiálním nástupu do 1. třídy již přicházely na známá místa. Smyslem této vzájemně nastavené funkční spolupráce je redukce problémů adaptace dětí v základní škole.

Statutární město Opava podporuje také polytechnickou výchovu. Ve spolupráci s MAS Opavsko jsou téměř všechny mateřské školy v rámci projektu polytechnického vzdělávání postupně vybavovány ponky. Žáci základních škol pořádají v rámci projektových dnů pro děti z mateřských škol ukázky robotiky a polytechniky. Děti mateřských škol tak navštěvují základní školy nejen v rámci přípravy na vstup do základního vzdělávání.

Vzdělávací aktivity mateřských škol jsou cíleně obohacovány i o netradiční formy spolupráce se středními školami na území města, jejichž žáci připravují odborně zaměřené praktické dílny pro děti. Mateřské školy mají navázanou spolupráci se středními školami tedy v různých oblastech.

Vzájemná spolupráce mezi MŠ

Jednotlivé mateřské školy spolu úzce spolupracují. Každý měsíc probíhá metodické setkání všech ředitelů včetně účasti ředitelky Mateřské školy Eliška, zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona, za přítomnosti zástupce města Opavy. V rámci těchto setkávání dochází ke sdílení příkladů dobré praxe a probíhá vzájemná konzultační činnost. Některé mateřské školy se setkávají také v rámci projektů přeshraniční spolupráce.

Mateřské školy velice úzce spolupracují také s MŠ Eliška, kdy probíhají vzájemné návštěvy, zejména za účelem konzultační a diagnostické činnosti.

Spolupráce MŠ s rodiči

Rodiče a zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o vzdělávání a výchově dětí v mateřské škole buď osobně, formou nástěnek nebo letáčků. Kdykoli si mohou individuálně sjednat schůzku s ředitelkou školy nebo konkrétní učitelkou. Dále probíhají schůzky rodičů v jednotlivých třídách během roku dle daných témat např. školní zralosti za přítomnosti speciální pedagožky nebo beseda pro rodiče budoucích prvňáčků apod. Součástí plánu evaluace jsou také pravidelná hodnocení pokroku dětí s odkladem, i rozvoje dětí mladších. Tato hodnocení probíhají dle potřeby. Výsledky hodnocení se průběžně konzultují na pedagogických radách, případně s rodiči dětí. Dochází tak k pravidelné informovanosti zákonných zástupců o dosažených výsledcích ve vzdělávání, nejen prostřednictvím přednášek pro rodiče předškoláků ve vztahu ke školní zralosti dítěte, ale i zapojení rodičů do dění školy. Pro zkvalitnění spolupráce mezi MŠ a rodiči využívají školy formy dotazníkového šetření, zaměřeného na celkovou spokojenost s předškolním vzděláváním.

Spolupráce s OSPOD

Mateřské školy vstupují do spolupráce s OSPOD v konkrétních případech, kdy adekvátně reagují na aktuální situaci v rodinách dětí, při jejichž řešení je potřeba vzájemné kooperace. Mateřská škola pomáhá přiblížit fungování dítěte v MŠ a poskytuje potřebné informace.

Naplněnost jednotlivých MŠ

Opavské mateřské školy jsou naplněny rovnoměrně ve vztahu k jejich celkové kapacitě. Rodinné školy, které jsou umístěny ve vilových zástavbách, tak disponují nižší kapacitou oproti pavilónovým mateřským školám. Z toho důvodu dosahují školy „rodinného typu“ téměř nebo zcela 100% naplněnosti. Výše uvedené také platí pro mateřské školy při základních školách v městských částech. Jedná se o „vesnické“ mateřské školy s nízkou kapacitou, která odráží skutečné počty narozených dětí v těchto městských částech a mnohdy zohledňuje vzdálenost do centra Opavy. Rodiče preferují mateřskou školu v městské části, tedy v místě bydliště, i vzhledem k neochotě dojíždět a návaznosti mateřské školy na základní školu, neboť se jedná o jeden právní subjekt. Oproti tomu se však skutečné počty narozených dětí, jsou-li nízké, jako v případě městské části Vlastovičky, negativně

odráží v nízké naplněnosti mateřské školy, která se v této městské části Opavy nachází a která nemá přímou návaznost na základní školu.

Nesmíme taktéž opomenout fakt, že statutární město Opava disponuje dostatečnými kapacitami mateřských škol, do mateřských škol se nám daří umísťovat všechny předškolní děti, ale také všechny děti tříleté a poměrně početnou skupinu dětí dvouletých. V reakci na tento trend jsou školy zapojeny do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy právě pro zajištění péče o dvouleté děti.

Záměry předškolního vzdělávání jsou pro všechny opavské děti společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se jejich vzdělávání přizpůsobuje jejich potřebám a možnostem s ohledem na opatření 1. stupně, které navrhuje škola, a s ohledem na doporučení uvedená v odborném posudku, která jsou následně realizována spolu s adekvátním personálním zajištěním.

Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami v MŠ

Opavské mateřské školy reagují na potřeby vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami na základě spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Opavě nebo Speciálně pedagogickými centry v Opavě a Ostravě. V reakci na vytvoření podmínek pro kvalitní vzdělávání a v reakci na zvýšenou poptávku zákonných zástupců o umístění dětí mladších tří let byly v mateřských školách vytvořeny kvalitní materiální, organizační i personální podmínky pro jejich bezproblémovou adaptaci a zapojení do vzdělávacího procesu.

Dobře nastavená spolupráce se školskými poradenskými zařízeními reaguje na podporu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, mimo jiné při odkladech školní docházky. V kolektivech, kde se vzdělávají také děti se zdravotním postižením, působí v mateřských školách asistenti pedagoga. V opavských MŠ působí také školní asistenti pro podporu adaptace dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, kteří jsou hrazeni prostřednictvím personální podpory mateřských škol ze Šablon. Opavské mateřské školy navštěvuje přibližně 12 % dětí se sociokulturním znevýhodněním. Na jednotlivých školách jsou tyto děti rozvrstveny nerovnoměrně. Školy s vyšším výskytem těchto dětí se nachází zejména v blízkosti lokalit ohrožených sociálním vyloučením, nejvíce těchto dětí navštěvuje MŠ Šrámkova, MŠ Sluníčko - pracoviště MŠ Krnovská a MŠ Na Pastvisku.

Jedná se o velké sídlištní lokality nebo lokality, ve kterých se nacházejí ubytovny. Pokud hovoříme přímo o romských dětech, tyto navštěvují mateřské školy spíše ojediněle s výjimkou předškolní povinné docházky. Jejich rodiče preferují domácí výchovu. Statutární město Opava vnímá přípravu těchto dětí na školní docházku jako nedostatečnou, a to vzhledem k jejich nízké návštěvnosti MŠ před nástupem do povinného předškolního vzdělávání. Z tohoto důvodu se město snaží tuto oblast suplovat podporou nestátních neziskových organizací, které do těchto rodin pravidelně dochází a realizují v nich včasnou péči.

Opavské mateřské školy zajišťují logopedické depistáže nejen pro děti s podpůrnými opatřeními. Taktéž pracují s dětmi s odlišnými projevy chování.

V Mateřské škole Opava, Šrámkova, příspěvková organizace a Mateřské škole Opava, 17. listopadu, příspěvková organizace jsou zřízeny logopedické třídy s propracovaným systémem logopedické péče, který zahrnuje všechny oblasti logopedické intervence. Třídy disponují a pro svou práci využívají velké množství pomůcek a materiálů k rozvoji řeči ve všech jazykových rovinách a k dechovým cvičením. Pravidelně využívají dostupných dotačních programů na doplnění odborných a vzdělávacích materiálů, dále k odbornému zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků. Péči o děti zajišťují speciální pedagogové.

Popis jednotlivých MŠ

V roce 2019 bylo na všech mateřských školách zřizovaných SMO provedeno šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, na vybraných MŠ byli do šetření zahrnuti také ostatní zaměstnanci školy a rodiče.

MŠ 17. listopadu

Mateřská škola je tvořena dvěma pracovišti: MŠ 17. listopadu a MŠ Vaníčková. MŠ 17. listopadu je sídlištní škola tvořená 7 třídami, z toho jedna třída pracuje s prvky Montessori a využívá ve vzdělávání jejich pomůcky. Děti mají možnost využívat zde zřízenou plnohodnotnou finskou saunu. MŠ Vaníčková se nachází v blízkosti sídliště Opava – Kylešovice. Jedná se o čtyřtřídní školu, z nichž jedna třída je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona specializující se na děti s narušenou komunikační schopností (logopedická třída). Do této třídy jsou děti přijímány na základě doporučení školského poradenského zařízení. Všechny děti

mají možnost využívat infrasaunu. Mateřská škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpovídalo 19 pedagogů z 20, vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 55 % rozhodně ano a 45 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 38 % hodnocení 1, 30 % hodnocení 2 a 32 % hodnocení 3.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 32 % rozhodně ano, 58 % spíše ano a 10 % spíše ne.

MŠ Šrámkova

Mateřská škola je tvořena dvěma pracovišti: MŠ Šrámkova a MŠ Jateční. MŠ Šrámkova leží v centru panelové zástavby sídliště Opava – Kateřinky a je tvořena 8 třídami, z nichž jedna třída je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona specializující se na děti s narušenou komunikační schopností (logopedická třída). Do této třídy jsou děti přijímány na základě doporučení školského poradenského zařízení. MŠ Jateční leží ve starší městské zástavbě a je tvořena 3 třídami. Všechny děti mohou také využívat infrasaunu. Příspěvková organizace je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti a pozici školního asistenta pro děti ze znevýhodněného sociokulturního prostředí při zdolávání potíží s odloženou školní docházkou. Škola v rámci logopedické prevence úzce spolupracuje s klinickými logopedy přímo na půdě školy.

Z výsledků kontroly ČŠI v roce 2019 vyplývá:

Silné stránky: podpora polytechniky, velmi dobré vybavení školních zahrad, optimální motivace dětí s provázáním činností, podpora DVPP, kvalitní úroveň vzdělávání dětí se SVP;

Doporučení pro zlepšení činnosti školy: Zefektivnit nastavení a uplatnění kontrolního a hospitačního systému, zařazovat a využívat ve vzdělávání dětí sebehodnocení

a vzájemné hodnocení dětí, na pracovišti Šrámkova do celodenních vzdělávacích aktivit pravidelně zařazovat různorodé metody a formy práce s dětmi, které intenzivněji podpoří jejich zájem o vzdělávání, respektovat při stanovování vzdělávacích cílů a jejich diferenciaci, zajistit, vyhodnocovat a přijímat adekvátní opatření vzhledem ke vzdělávání dětí mladších tří let a tříletých, nastavit systém pravidelného monitorování a vyhodnocování školního klimatu.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, ostatních zaměstnanců a rodičů, vyplynulo:

Dotazník pro zaměstnance vyplnilo 22 pedagogů z 23 s následujícími výsledky:

Spokojenost s prací na škole: 38 % rozhodně ano, 58 % spíše ano a 4 % spíše ne.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 31 % hodnocení 1, 19 % hodnocení 2, 35 % hodnocení 3 a 5 % hodnocení 4.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 35 % rozhodně ano, 65 % spíše ano a 5 % rozhodně ne.

Dotazník pro rodiče vyplnilo 151 rodičů z 250 s následujícími výsledky:

V této škole panuje dobrá a pohodová atmosféra: 60 % rozhodně ano, 36 % spíše ano a 4 % spíše ne.

Pokud byste se mohli znovu rozhodnout, vybrali byste si pro své dítě právě tuto školu? 71 % rozhodně ano, 25 % spíše ano a 4 % spíše ne.

MŠ křesťanská, Mnišská

Mateřská škola byla zřízena z iniciativy členů Unie křesťanských pedagogů a za podpory ČŠI a odboru školství MMO. Nejedná se o zařízení církevní, zřizovatelem je SMO. Téma církevního roku a zaměření na výchovu křesťanskou je zařazováno nad rámec jako nabídka nadstandardní. Škola je umístěna v samém centru města a je tvořena 5 třídami. Příspěvková organizace je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti. Školka je také

dlouhodobě aktivně zapojena do přeshraniční spolupráce v rámci projektu Erasmus+. Jedná se o edukaci v rámci multikulturní výchovy.

Vyniká také partnerskou spoluprací se společností OSTROJ a.s., s cílem vytvořit tzv. technickou školku se zaměřením na rozvoj technického myšlení dětí a podporu vybavení a zázemí školky. Dále spolupracuje se Střední školou průmyslovou a uměleckou v Opavě, jejíž žáci vedou kroužek „Malí šikulové“.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (12), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 75 % rozhodně ano a 25 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 90 % hodnocení 1 a 10 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 92 % rozhodně ano a 8 % spíše ano.

MŠ Edvarda Beneše

Mateřská škola je školou sídlištní na sídlišti Opava - Kateřinky a je tvořena 6 třídami, z toho 1 třída je zaměřena na EVVO. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti. Škola disponuje přírodní zahradou, která byla revitalizována v rámci projektu „Přírodních zahrad“, která je využívána k praktické realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO).

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, ostatních zaměstnanců a rodičů vyplynulo:

Dotazník pro zaměstnance vyplnili všichni pedagogové školy (12) s následujícími výsledky:

Spokojenost s prací na škole: 84 % rozhodně ano a 16 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 66 % hodnocení 1 a 34 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 74 % rozhodně ano a 26 % spíše ano.

Dotazník pro rodiče vyplnilo 54 rodičů ze 150 s následujícími výsledky:

V této škole panuje dobrá a pohodová atmosféra: 38 % rozhodně ano a 62 % spíše ano.

Pokud byste se mohli znovu rozhodnout, vybrali byste si pro své dítě právě tuto školu? 66 % rozhodně ano, 30 % spíše ano a 4 % spíše ne.

MŠ Havlíčkova

Mateřská škola Havlíčkova je školou s dvěma odloučenými pracovišti: MŠ Milostovice a MŠ Vlaštovičky. Tato odloučená pracoviště se nacházejí v městských částech, jedná se o jednotřídní vesnické mateřské školy rodinného typu. Vzhledem k aktuálně nízkému počtu dětí v městské části Vlaštovičky je obsazenost této MŠ poměrně nízká. Čtyřtřídní pracoviště MŠ Havlíčkova se nachází v blízkosti centra města. Disponuje přírodní zahradou, která byla revitalizována v rámci projektu „Přírodních zahrad“ a která je využívána k praktické realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO). Zahrada je obohacena o prvky miniarboreta a broukoviště. Pro děti s vadou řeči nabízí logopedickou nápravu pod odborným vedením v nově vybudované učebně logopedie. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti. Škola každoročně vypracovává projekty zaměřené na EVVO.

Z výsledků kontroly ČŠI v roce 2019 vyplývá:

Silné stránky - vhodně vytvořené podmínky pro EVVO, vybavení všech školních zahrad, optimální délka překrývání učitelek, empatický přístup všech učitelů;

Slabé stránky - nejsou uplatňovány inovativní metody a formy práce, děti nejsou vedeny k hodnocení a ni sebehodnocení, zařazení placených kroužků, formální systém získávání informací o výsledcích vzdělávání dětí.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (13), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 75 % hodnocení 1 a 25 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 67 % rozhodně ano a 33 % spíše ano.

MŠ Heydukova

Mateřská škola se nachází v oblasti Opava – Předměstí, v klidné vilové čtvrti Kylešovského kopce. Jde o dvoutrídni školu rodinného typu. Škola má vhodně vytvořené podmínky pro environmentální vzdělávání, které podporují a rozvíjí zájem dětí v péči o přírodu. Opakovaně se zapojuje do projektů určených k revitalizaci školních zahrad.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli 3 pedagogové ze 4, vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 67 % rozhodně ano a 33 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 67 % hodnocení 1 a 33 % hodnocení 3.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 100 % rozhodně ano.

MŠ Na Pastvisku

Mateřská škola se nachází v Opavě - Kateřinkách. Je to sídlištní trojtrídni mateřská škola. Škola je specifická tím, že umožňuje dětem nadstandardně rozvíjet pohybové aktivity díky možnosti využívat samostatnou tělocvičnu přímo v budově školy. Příspěvková organizace je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici školního asistenta pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí při zdolávání potíží s odloženou školní docházkou.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (5), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 100 % hodnocení 1.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 100 % rozhodně ano.

MŠ Pekařská

Mateřská škola se nachází v Opavě-Kateřinkách. Jedná se o rodinnou vilu s 2 třídami rodinného typu. Třídy jsou věkově smíšené / heterogenní /. Lze tak zařazovat sourozence do jedné třídy a upevňovat citovou vazbu. Menší prostory budovy podporují rodinnou atmosféru a podobají se domácímu prostředí. Škola klade zvýšený důraz na logopedické depistáže.

Z výsledků kontroly ČŠI v roce 2019 vyplývá:

Silné stránky - vedení školy vytváří zdravé školní klima, dobré prosociální vztahy mezi pedagogy a dětmi navzájem, pestrá nabídka aktivit;

Slabé stránky - nevyužití možnosti delegování kompetencí ředitelkou na další zaměstnance školy, nedostatečné vybavení školní zahrady herními prvky.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (4), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 100 % hodnocení 1.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 100 % rozhodně ano.

MŠ Riegrova

Mateřská škola je tvořena dvěma pracovišti: MŠ Riegrova a MŠ Otická. Obě pracoviště se nachází v širším centru města. MŠ Riegrova je umístěna ve starší bytové zástavbě, je školou trojtřídní. MŠ Otická je školou dvojtřídní s budovou panelákového typu, která poskytuje velmi dobré prostorové podmínky. Obě pracoviště se věnují podpoře rozvoje environmentálního vzdělávání zařazováním prvků ekologické výchovy do vzdělávání.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpovědělo 9 pedagogů z 10, vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 89 % hodnocení 1 a 11 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 89 % rozhodně ano a 11 % spíše ano.

MŠ Sedmíkrásky

Mateřská škola Sedmíkrásky má pět pracovišť: MŠ Olomoucká, MŠ a jesle Čajkovského, MŠ Neumannova, MŠ Sadová a MŠ Mostní. Jedná se o dvanáctitřídní sloučenou mateřskou školu se zaměřením na ekologické aktivity, digitální technologie a polytechnické vzdělávání. Jedinečnost MŠ Olomoucká spočívá v ideálním propojení tříd jeslí a MŠ. Tato výhoda umožňuje rodičům umístit dítě již od jeho 1,5 roku do třídy jeslí s plynulým přechodem do MŠ, a to v téže budově. Dále umožňuje dětem nadstandardně rozvíjet pohybové aktivity díky možnosti využívat samostatnou tělocvičnu přímo v budově školy. Škola přizpůsobuje prostředí i dvouletým dětem s využitím personální podpory mateřských škol na pozici chůvy prostřednictvím Šablon. Pracoviště Čajkovského má částečně vybudovanou přírodní zahradu. Zahrady ostatních pracovišť mají v sobě zakomponovány ekologické prvky.

Z výsledků kontroly ČŠI v roce 2019 vyplývá:

Silné stránky - vybavení školy, výborná úroveň řízení školy, kvalitní zázemí pro děti mladší tří let, funkční spolupráce se SŠ;

Slabé stránky - portfolia dětí tvořena bez dalšího využití, učitelky nezískávaly zpětnou vazbu vedením dětí k sebehodnocení.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (27), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 92 % rozhodně ano a 8 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 81 % hodnocení 1 a 19 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 72 % rozhodně ano a 28 % spíše ano.

MŠ Sluníčko

Mateřská škola je tvořena dvěma pracovišti: MŠ Krnovská a MŠ Slavkovská. MŠ Krnovská je čtyřtřídní škola nacházející se v širším centru města. MŠ Slavkovská se nachází na okraji města v Opavě - Jaktaři. Jedná se o jednotřídní mateřskou školu, která je umístěna ve společné budově s Církevní základní školou svaté Ludmily. Má však svoji samostatnou zahradu. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, ostatních zaměstnanců a rodičů vyplynulo:

Dotazník pro zaměstnance vyplnilo 8 pedagogů školy z 10 s následujícími výsledky:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 88 % hodnocení 1 a 12 % hodnocení 3.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 100 % rozhodně ano.

Dotazník pro rodiče vyplnilo 63 rodičů ze 120 s následujícími výsledky:

V této škole panuje dobrá a pohodová atmosféra: 60 % rozhodně ano a 40 % spíše ano.

Pokud byste se mohli znovu rozhodnout, vybrali byste si pro své dítě právě tuto školu? 58 % rozhodně ano, 36 % spíše ano a 6 % spíše ne.

MŠ Srdíčko

Mateřská škola se nachází v předměstské části města Opavy v zástavbě budov z počátku minulého století. Jedná se o rodinnou vilu s 3 třídami rodinného typu. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti a pozici školního asistenta. Škola klade zvýšený důraz na logopedické depistáže. Škola disponuje přírodní zahradou, jejíž součástí je zahradní učebna.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (6), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 40 % rozhodně ano a 60 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 100 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 20 % rozhodně ano, 60 % spíše ano a 20 % spíše ne.

ZŠ a MŠ Opava – Komárov

Organizace je tvořena ZŠ s 1. stupněm a třemi MŠ, které se nacházejí ve třech obcích: Komárov, Podvihov a Nové Sedlice. Mateřské školy velice úzce spolupracují se základní školou a dochází tak plynule k návaznosti předškolního a základního vzdělávání. MŠ Opava - Komárov je škola trojtřídní, zbylá dvě pracoviště jsou jednotřídní. Jedná se o školy vesnického typu. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti v MŠ Komárov.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpovědělo 6 pedagogů z 10, vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 50 % rozhodně ano a 50 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 60 % hodnocení 1 a 40 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 10 % rozhodně ano, 70 % spíše ano a 20 % spíše ne.

ZŠ a MŠ Opava – Malé Hoštice

Mateřská škola se nachází v městské části Malé Hoštice. Je to dvoutřídní škola, která je součástí malotřídní základní školy, má však svoji samostatnou budovu. Mateřská škola velice úzce spolupracuje se základní školou a dochází tak plynule k návaznosti předškolního a základního vzdělávání. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici chůvy pro zajištění péče o dvouleté děti. Organizace realizuje celou řadu projektů, které v rámci přeshraniční spolupráce tvoří pomyslný most pro porozumění a pochopení kulturních rozdílů a zároveň i přístupů, které mají partnerské země společné. Jedním z takových projektů je například projekt Erasmus+. Škola je zapojena do metodického projektu NTC Learning pro předškolní zařízení, který je podporovaný Městem ČR.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (4), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 100 % rozhodně ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 25 % hodnocení 1 a 75 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 25 % rozhodně ano, 50 % spíše ano a 25 % spíše ne.

ZŠ a MŠ Opava – Suché Lazce

Mateřská škola se nachází v městské části Suché Lazce. Je to dvoutřídní škola, která je součástí malotřídní základní školy, se kterou sdílí jednu budovu. Mateřská škola velice úzce spolupracuje se základní školou a dochází tak plynule k návaznosti předškolního a základního vzdělávání. Škola je zapojena do personální podpory mateřských škol prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí pozici školního asistenta. Škola klade zvýšený důraz na předcházení rizikových projevů chování.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (4), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 34 % rozhodně ano a 66 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 100 % hodnocení 1.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 34 % rozhodně ano a 66 % spíše ano.

ZŠ a MŠ Opava - Vávrovice

Mateřská škola se nachází v městské části Vávrovice. Je to jednotřídní škola, která je součástí základní školy, se kterou sdílí jednu budovu. Jde o malotřídní školu s kontinuálním předškolním vzděláváním. Škola se zaměřuje na výchovu a vzdělávání směrem k trvale udržitelnému rozvoji. V tomto směru je trojnásobným nositelem mezinárodního titulu Ekoškola a držitelem certifikátu Škola udržitelného rozvoje 1. stupně.

Z provedeného šetření „Mapa školy“ pedagogického sboru, kdy odpověděli všichni pedagogové (2), vyplynulo:

Spokojenost s prací na škole: 50 % rozhodně ano a 50 % spíše ano.

Jakou známku byste dal své škole za její atmosféru a vnitřní klima? 1 představuje nejlepší hodnocení, 5 představuje nejhorší hodnocení: 50 % hodnocení 1 a 50 % hodnocení 2.

Cítíte, že vedení školy oceňuje Vaši práci?: 50 % rozhodně ano a 50 % spíše ano.

Mateřské školy v městských částech se často zapojují do života jejich obce celou řadou aktivit.

MŠ Eliška

Mateřská škola je zřizována Moravskoslezským krajem a je určena dětem se zdravotním postižením v oblasti tělesné, mentální, zrakové, sluchové, řečové a dětem s poruchou autistického spektra. Mateřská škola je samostatně zřízená dle § 16 odst. 9 školského zákona, všech pět tříd je tedy speciálních a děti jsou do školy přijímány na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Tabulka 1: Základní údaje o MŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020

(zdroj: MŠMT, 2019)

Mateřská škola	Pracoviště	Kapacita	Děti běžné třídy	Běžné třídy	Děti spec. třídy	Spec. třídy	Počet dětí celkem	Obsazenost MŠ	SVP	SVP KŽV
MŠ 17. listopadu	17. listopadu	186	140	6	0	0	140	75 %	4	0
	Vaničková	109	80	3	14	1	94	86 %	17	0
MŠ Šrámkova	Šrámkova	216	175	7	15	1	190	88 %	17	0
	Jateční	59	56	3	0	0	56	95 %	2	0
MŠ Křesťanská	Mnišská	120	120	5	0	0	120	100 %	0	0
MŠ Edvarda Beneše	Edvarda Beneše	150	150	6	0	0	150	100 %	4	0
MŠ Havlíčkova	Havlíčková	100	100	4	0	0	100	100 %	7	0
	Opava-Milostovice	25	22	1	0	0	22	88 %	0	0
	Opava-Vlaštovičky	28	15	1	0	0	15	53,6 %	0	0
MŠ Heydukova	Heydukova	52	52	2	0	0	52	100 %	0	0
MŠ Na Pastvisku	Na Pastvisku	90	64	3	0	0	64	71 %	0	0
MŠ Pekařská	Pekařská	52	45	2	0	0	45	86,5 %	0	0
MŠ Riegrova	Riegrova	75	75	3	0	0	75	100 %	4	0
	Otická	56	54	2	0	0	54	96,4 %	2	0
MŠ Sedmíkrásky	Olomoucká	294	282 (106)	4	0	0	282	96 %	0	0
	Mostní	-	37	2	0	0	-	-	0	0
	Sadová	-	46	2	0	0	-	-	0	0
	Neumannova	-	39	2	0	0	-	-	0	0
	Čajkovského	-	54	2	0	0	-	-	0	0
MŠ Sluníčko	Krnovská	140	97	4	0	0	97	69 %	0	0
	Slavkovská	26	25	1	0	0	25	96 %	0	0
MŠ Srdíčko	Zborovská	78	73	3	0	0	73	94 %	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Komárov	Opava-Komárov	121	112 (63)	3	0	0	112	92,5 %	0	0
	Opava-Podvihov	-	25	1	0	0	-	-	1	0
	Nové Sedlice	-	24	1			-	-	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Malé Hoštice	Opava-Malé Hoštice	50	50	2	0	0	50	100 %	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Suché Lazce	Opava-Suché Lazce	42	42	2	0	0	42	100 %	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Vávrovice	Opava-Vávrovice	25	25	1	0	0	25	100 %	0	0
MŠ Eliška	Elišky Krásnohorské	72	0	0	62	5	62	82,6 %	62	2
Celkem		2137	1847	78	91	7	1938	90,6 %	120	2

Školy zřizované statutárním městem Opava

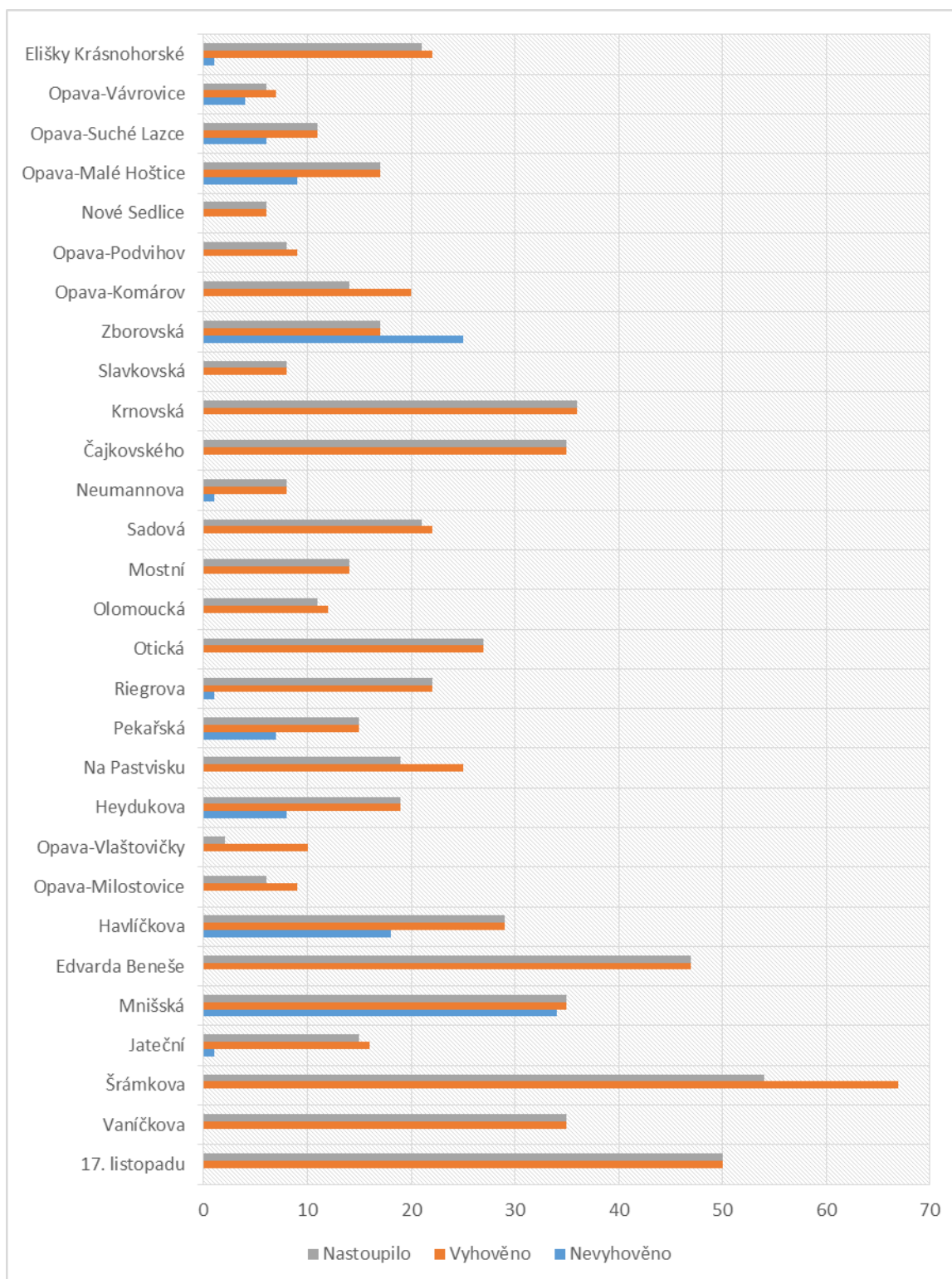
Největším poskytovatelem předškolního vzdělávání ve městě je tedy MŠ Sedmikrásky, která má pět pracovišť. Celkově do MŠ docházelo 282 dětí (celková kapacita MŠ je 294). Pracoviště, které navštěvovalo nejvíce dětí, je pak na Šrámkově ulici, kde ve šk. roce 2019/2020 docházelo 175 dětí (kapacita 216 dětí) do 7 tříd. Celkem v tomto šk. roce docházelo do 78 běžných tříd opavských MŠ 1 847 dětí a 91 dětí do 7 speciálních tříd⁴. Celkem tedy ve sledovaném období docházelo do opavských MŠ 1 938 dětí, přičemž celková kapacita předškolních zařízení byla stanovena na 2 137 dětí, opavské MŠ byly z 90,6 % naplněny. Nejméně naplněnou kapacitu mělo pracoviště Vlaštovičky MŠ Havlíčkova, která činila 53,6 %. Děti se SVP KŽV⁵ docházely do MŠ Elišky Krásnohorské, a to v počtu 2 dětí (viz tabulka 1). V rámci přijímání nových dětí ve šk. roce 2019/2020 bylo nejvíce dětem nevyhověno na pracovišti Mnišská, a to 34 dětem. Poptávka po předškolním vzdělávání na MŠ Srdíčko dokonce značně ve sledovaném šk. roce překračovala možnosti pracoviště, kdy nebylo vyhověno 25 dětem, a naopak vyhověno bylo pouze 17 dětem, z nich všechny děti nastoupily (viz graf 5).

Sedmileté a starší děti tvořily nejvyšší podíl ze všech dětí docházejících na pracoviště v MŠ Eliška zřizované Moravskoslezským krajem na ulici Elišky Krásnohorské. MŠ Eliška je určena dětem se zdravotním postižením v oblasti tělesné, mentální, zrakové, sluchové, řečové a dětem s poruchou autistického spektra.

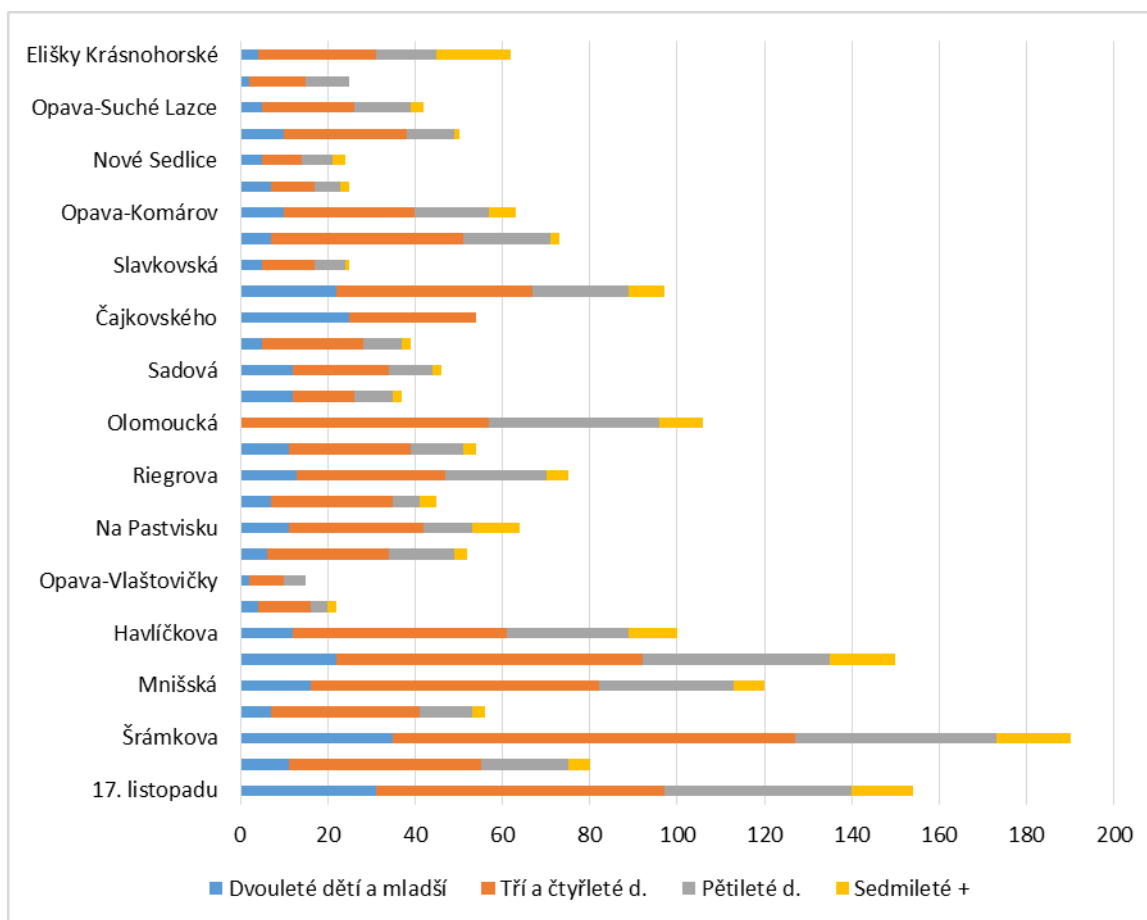
⁴ Po jedné speciální třídě na pracovištích Vaničkova a Šrámkova a pět speciálních tříd v MŠ Eliška.

⁵ Děti se SVP, které potřebují podporu z důvodu odlišného kulturního prostředí, jiných životních podmínek nebo jejich potřeby vyplívají z kombinace více faktorů (např. příslušníci etnických menšin, pokud se v rodině nehovoří vyučovacím jazykem, platí odlišná kulturní pravidla a rodina je sociálně vyloučená).

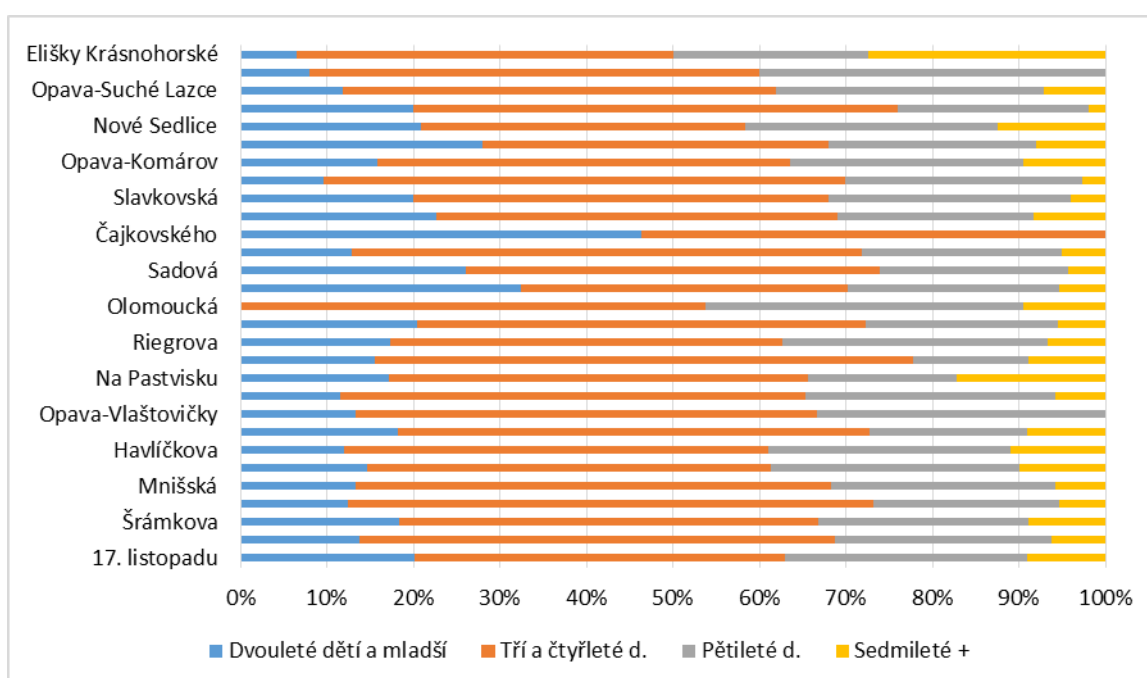
Graf 5: Přijímání dětí do MŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020 (zdroj: MŠMT, 2019)

Graf 6: Věková struktura dětí v MŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020
(zdroj: MŠMT, 2019)

Graf 7: Věková struktura dětí v MŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020 II (zdroj: MŠMT, 2019)

2.2.2. Základní školy

Statutární město Opava zřizuje na svém území 15 základních škol (z toho jedna neúplná Montessori škola a čtyři neúplné školy v městských částech). Moravskoslezský kraj zřizuje v Opavě tři základní školy (ZŠ Havlíčkova, Základní škola a Praktická škola nám. Slezského odboje a ZŠ při zdravotnickém zařízení a MŠ při zdravotnickém zařízení⁶) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zřizuje v Opavě ZŠ pro tělesně postižené na Dostojevského ulici. Dále se v Opavě nachází církevní ZŠ svaté Ludmily, jejímž zřizovatelem je Biskupství ostravsko-opavské.

Školský obvod ZŠ

Město stanovilo v roce 2016 školské obvody svých základních škol pomocí obecně závazné vyhlášky č. 1/2016. Všechny, městem zřizované školy, mají určený shodný školský obvod, který tvoří celé město.

Základní školy v současné době disponují dostatečnými kapacitami. Město Opava každoročně sleduje a vyhodnocuje demografickou křivku, kdy v posledních letech zaznamenáváme, a to vzhledem ke klesajícímu počtu dětí, postupné vylidňování na dvou základních školách. Z tohoto důvodu město Opava aktuálně pracuje na návrhu optimalizace variant řešení těchto škol.

Jeden školský spádový obvod je ve městě Opava zaběhnutý a poměrně fungující systém jak z pohledu zřizovatele, tak z pohledu škol, který je minimálně 1x ročně vyhodnocován.

Základní školy mají v tomto systému ze strany města Opavy administrativní a organizační podporu. Neprodleně po zápisu odbor školství zjišťuje pro základní školy tzv. duplicitní žáky, a ověřuje, zda se každé dítě dostavilo k zápisu. Seznam dětí, které k zápisu nepřišly na žádnou opavskou základní školu a následně se je nepodařilo dohledat, předává odbor školství oddělení přestupků, aby byl dosažen soulad s § 36 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona.

V konečném důsledku je tento systém i méně administrativně náročný nejen pro město Opava, ale také pro samotné školy.

⁶ Viz poznámka pod čarou 4.

Vzájemná spolupráce ZŠ, SŠ a VŠ

Základní školy úzce spolupracují se středními školami, a to v mnoha oblastech. Zřejmě nejzásadnější spolupráce je samozřejmě nastavena v oblasti kariérového poradenství. Pro rodiče žáků jsou k dispozici individuální konzultace, třídní schůzky, dále jsou informováni o možnosti vydat se technickým směrem a najít dobré uplatnění.

Na nižším stupni mnoho škol využívá v pedagogickém procesu také účast rodičů. Přicházejí do tříd za žáky, kde povídají o svém povolání, jak se k němu dostali, jaké přináší uplatnění. Děti tak mohou získat neocenitelné informace o světě práce, přičemž nepřímou formou dochází k užší spolupráci rodičů se školou a rodiče získají povědomí o náročné práci učitele.

Na druhém stupni na tyto aktivity pak navazuje každoroční projektový Den profesí, kdy žáci vyššího stupně podle svého výběru navštěvují opavské střední školy, čímž navazují další užší spolupráci a žáky tak motivují při rozhodování o výběru směru své budoucí profesní dráhy. Dále pořádají vzájemné návštěvy ve výuce, na dnech otevřených dveří, zástupci středních škol chodí taktéž na třídní schůzky, kde se prezentují rodičům, pořádají tematická dopoledne pro žáky, některé školy chodí v rámci hodin dílen do výuky nebo si vyzkoušet jednotlivé profese nebo pořádají vlastní Informu (veletrh profesí) se zástupci středních škol a navštěvují ÚP pro volbu povolání. Střední školy mají vesměs napojení na zaměstnavatele. Všechny školy se účastní Veletrhu vzdělávání. Jedná se o dvoudenní přehlídku vzdělávání, na které střední školy okresu a další školy představují a široké veřejnosti prezentují jedinečné obory z celé ČR, společně s VŠ a jednotlivými zaměstnavateli. Partnerem této akce je statutární město Opava na základě uzavřené deklaraci o spolupráci s ÚP.

Školy se zapojují do projektů na podporu technického vzdělávání, soutěží apod. a v tomto ohledu taktéž spolupracují se středními školami.

Další spolupráce probíhá tematicky. Žáci základních škol a středních škol společně pracují ve vybraných oblastech. Pro představu každým rokem Střední zemědělská škola pořádá pro žáky základních škol Den mláďat. Velmi aktivní je také Střední škola technická, která pořádá soutěže na podporu technického vzdělávání, žáci se účastní jejich výuky a taktéž jsou do výuky aktivně zapojeni.

Na území města Opavy se nacházejí 3 základní školy zřizované dle § 16 odst. 9, školského zákona, a to základní škola pro tělesně postižené na ulici Dostojevského, základní škola pro zrakově postižené a žáky s vadami řeči na ulici Havlíčkova a základní škola a praktická škola převážně pro žáky s mentálním a tělesným postižením na ulici Slezského odboje. Běžné základní školy, zřizované statutárním městem Opava, s těmito školami spolupracují v oblastech kulturního a sportovního využití za účelem vzájemné integrace žáků.

Spolupráce základních škol je nastavena také s univerzitami. Tato spolupráce funguje v různých oblastech, např. jako pomoc žákům především v tzv. přechodových ročnících - doučování matematiky a češtiny v 1., 5., 6. a 9. třídách pro žáky s poruchami učení, nebo v oblasti práce s laboratorní technikou vysoké úrovně s cílem seznámit žáky se špičkovými technickými obory pro budoucí uplatnění. Užší spolupráce probíhá s VŠB-TUO, Univerzitou Palackého v Olomouci, Slezskou univerzitou v Opavě. Spolupráce probíhá na bázi projektů.

Město Opava také finančně podporuje Velký Svět Techniky v dolní oblasti Vítkovic a opavské základní školy tak mají možnost bezplatně navštívit realizované edukační programy.

Spolupráce s ostatními partnery

V rámci prevence rizikových projevů chování spolupracují školy s různými státními i nestátními organizacemi. Jedná se o programy pro jednotlivé třídy, celou školu či samotné pedagogy. Jako příklad můžeme uvést přednášky OSPOD pro žáky 3. – 9. ročníků, právní minimum pro žáky 8. a 9. ročníků, prevence kouření pro 4. ročníky, prevence HIV pro 9. ročníky apod. V poslední době je velký důraz kladen na prevenci rizikového chování na internetu. Ve spolupráci s MAS Opavsko a Slezskou univerzitou v Opavě realizovalo město Opava besedu pro pedagogy škol s lektory projektu E-bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci. Následně do spolupráce vstoupily i přímo některé školy, které si besedy objednali pro svůj pedagogický sbor a pro rodiče žáků.

V Opavě je velmi dobře rozvinuta činnost Týmu pro mládež, ve kterém jsou zástupci organizací pracujících na úseku problematiky ohrožených dětí: orgán sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR, soud, státní zastupitelství, Probační a mediační služba ČR, městská policie, Středisko výchovné péče, Pedagogicko-psychologická poradna,

manažer prevence kriminality. Dle předmětu řešené problematiky na tomto úseku jsou zváni k jednání Týmu ředitelé škol, zástupci nestátních neziskových organizací a další. V současné době je Tým pro mládež veden koordinátorem Týmu pro mládež, a to v rámci projektu Probační a mediační služby „Na správnou cestu! II“. Tento projekt však v letošním roce končí a Tým pro mládež bude nadále veden manažerem prevence kriminality statutárního města Opavy.

Naplněnost jednotlivých ZŠ

Opavské základní školy jsou naplněny víceméně rovnoměrně ve vztahu k celkovému počtu žáků ve městě. Stanovená kapacita škol vychází z historického nastavení, kdy sídlištní školy byly postaveny v době populačního růstu, který byl zohledněn při nastavení prostorových podmínek a kapacity škol. V současné době jsou tyto volné prostorové kapacity využívány jako odborné učebny, k jejichž zřízení využívají školy různých dotačních titulů, popřípadě k dělení tříd ke zkvalitnění výuky v souvislosti novým financováním.

Město Opava zaznamenává v posledních letech výraznější pokles v počtu přijatých žáků na ZŠ Šrámkova a ZŠ Ilji Hurníka. Ve spolupráci se všemi zúčastněnými aktéry pracujeme na návrhu variant řešení, jak s touto situací dále pracovat i ve vztahu ke společnému vzdělávání.

Malotřídní základní školy v městských částech mají nízkou naplněnost, která odráží skutečné počty narozených dětí v těchto městských částech. Někteří rodiče volí vzhledem k tomu, že se jedná o prvostupňovou základní školu pro vzdělávání svých dětí úplnou základní školu v Opavě, aby děti nemusely absolvovat změnu s přechodem na druhý stupeň. Z tohoto důvodu nemohou tyto školy dosáhnout 100 % kapacity.

Společné vzdělávání na ZŠ

Na opavských základních školách dobře pracují školní poradenská pracoviště, která však, vzhledem k nastavenému systému financování, nejsou plnohodnotně obsazena. Přestože jsou všechny opavské základní školy zapojeny do personální podpory prostřednictvím Šablon, ze kterých hradí odborné pozice na školách a další vzdělávání pedagogických pracovníků, nejsou prostředky na plnohodnotné obsazení školního poradenského pracoviště dostatečné.

Odborní pracovníci na školách pravidelně řeší specifika ve výchově a vzdělávání žáků, poskytují metodickou a koordinační činnost v oblasti pedagogicko-preventivních a poradenských službách. Zajišťují podporu nejen v problémových oblastech žáků (vzdělávacích i výchovných), komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci i pedagogickými pracovníky, metodickou podporu, prevenci rizikového chování (podpora vztahů v třídních kolektivech), přípravu adaptačních kurzů, projektových dnů, a další preventivní činnost ve spolupráci s odbornými institucemi.

V péči o integrované žáky opavské základní školy úzce spolupracují na základě přínosné a dobře nastavené spolupráce s PPP v Opavě a se speciálně pedagogickými centry v Opavě a Ostravě, výchovné problémy řeší ve spolupráci se střediskem výchovné péče.

Město Opava prostřednictvím odboru školství pravidelně minimálně 4 x ročně realizuje setkávání školních speciálních pedagogů a psychologů opavských základních škol a škol z blízkého okolí, jehož hlavní náplní je projednávání aktuální situace na jednotlivých školách v souvislosti se společným vzděláváním, a to za přítomnosti zástupců všech opavských školských poradenských zařízení. Z kazuistik jednotlivých škol je patrný nárůst počtu žáků, kteří vyžadují specifický přístup a podporu.

Výše uvedené nelze realizovat bez speciální inkluzivní strategie, kterou město Opava spatřuje právě v podpoře školního poradenského pracoviště, v pokračování v dobře nastavené a funkční spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a adekvátní podpoře potřeb žáků a rodiny a jejich vzájemné spolupráce. Kvalitní plnohodnotný systém podpory na všech úrovních a mezi všemi institucemi je jedním z nutných kroků k zajištění kvalitního inkluzivního vzdělávání.

Vzdělávací systém musí vytvořit podmínky pro společné vzdělávání, tak aby bylo poskytováno v odpovídající kvalitě a přímo reagovalo na potřeby měnící se společnosti, včetně speciálně pedagogického náhledu na individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Bez odborné podpory, kterou zajišťují školní poradenská pracoviště a školská poradenská zařízení či jiné podpůrné pozice by práce s kurikulem směřující k podpoře žáků s podpůrnými opatřeními a žáků ze znevýhodněného sociokulturního prostředí nebyla funkční. Získávání

a financování odborných personálních pozic na školách se za současné situace jeví jako zcela nezbytné a žádoucí.

Cíleným budováním stabilního školního poradenského pracoviště se zastoupením pozic sociálního pedagoga, školního asistenta nebo školního speciálního pedagoga se dá jednak podpořit proinkluzivní vzdělávání, jednak zabránit nebo předcházet v rámci společného vzdělávání segregaci, neboť tímto krokem poskytneme potřebným žákům personální zázemí pro domácí přípravu a doučování a další podporu ve vztahu k zajištění spolupráce s rodinami těchto žáků.

Město Opava spatřuje rezervy v nedostatečném zajištění plnohodnotné obsazenosti personálních pozic na opavských školách, které by mohly poskytnout pedagogickým pracovníkům žádanou podporu v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pomoci naplnit a realizovat požadavky vyplývající z podpůrných opatření, nebo adekvátněji reagovat na problémy žáků ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a přispívat tak k podpoře společného vzdělávání.

ZŠ z hlediska míry segregace

Město Opava monitoruje vývoj místní vzdělávací sítě a snaží se tak předcházet vzniku segregovaných škol (tříd). Přesto se potenciální segregační dopady do jisté míry projeví. Zejména následkem zřízení přípravné třídy při Základní škole Opava, Šrámkova. Tato škola vykazuje vyšší výskyt romských žáků ve srovnání s ostatními základními školami. Vznik segregace však město Opava hodnotí jako částečně samovolný, jednak jako důsledek segregace v bydlení, neboť tato škola se nachází v lokalitě velkého sídlištního komplexu, ubytovny a dětského centra Čtyřlístek, kterou lze definovat jako lokalitu ohroženou sociálním vyloučením, jednak jako důsledek odchodu neromských žáků na jiné školy, výběru jiné školy při zápisu do prvních tříd, a konečně jako případný skrytý tlak romské skupiny, aby vrstevníci šli na „svoji“ školu. Základní škola otevřela v posledních letech pouze jednu třídu.

Podpora zřízení přípravné třídy reaguje na potřebu kvalitního zajištění a nastavení pomoci při vyrovnání tělesných a vývojových schopností dětí a zajištění kvalitní přípravy v rámci výuky v přípravné třídě pro úspěšný vstup do základního vzdělávání.

Ve spolupráci se všemi zúčastněnými aktéry pracuje město Opava na návrhu variant řešení, které by přispěly k odstranění segregačních rozdílů, které se začínají ve větší míře projevovat u Základní školy Opava, Šrámkova tak, aby došlo k podpoře rovnoměrného rozvrstvení žáků ze znevýhodněného sociokulturního prostředí do ostatních základních škol. Je nezbytné vyhodnotit s tím spojené dopady a dále monitorovat místní vzdělávací síť s ohledem na další možnou resegregaci. V této oblasti probíhá také úzká spolupráce v rámci konzultační činnosti s vybranými zástupci vedení základních škol o zhodnocení stavu vzdělávací soustavy ve vztahu ke společnému vzdělávání a rovnoměrnému rozmisťování žáků se sociokulturním znevýhodněním do škol.

Implementace společného vzdělávání a předcházení segregace s sebou jednoznačně přináší také vyšší nároky na personální zajištění. Vzdělávání, zajištění a financování personální podpory pro školní poradenská pracoviště se za současné situace na základních školách jeví jako zcela nezbytná a žádoucí.

Další opatření, která nepodporují segregaci, spočívají v jasné deklaraci ředitelům škol, prostřednictvím pravidelných porad, že se při přijímání žáků nesmí bránit diverzitě, nediskriminovat a segregaci musí odmítat. Ke každému žákovi musí přistupovat se snahou o maximální rozvoj podle jeho potenciálu dle individuálních schopností a dovedností, a to nejen při zápisu, ale i při žádostech zákonných zástupců o umístění žáka ke vzdělávání v průběhu školního roku. Ředitelé opavských základních škol mají stanovená jasná pravidla.

V případech kdy odbor školství osloví zákonný zástupce, s požadavkem na umístění žáka do ZŠ, probíhá ověření aktuální naplněnosti tříd vybraného ročníku ve vztahu ke společnému vzdělávání, přičemž je žák odeslán na vybranou školu samozřejmě s respektováním přání rodiče. Ředitel školy může žáka odmítnout pouze v případě, že došlo ke zcela zásadní změně oproti statistickým datům a přijetím žáka by se ředitel dostal do rozporu s legislativou nebo společným vzděláváním, přičemž stav musí adekvátně zdůvodnit a podložit. V tomto směru má město Opava vůči školám nastavena jasná pravidla, která mají přispívat k rovnoměrnému rozvrstvení žáků ze znevýhodněného prostředí. Školy při rozdělování žáků do tříd zohledňují potenciální segregační dopady svého rozhodnutí. Tato problematika se řeší také v rámci porad s řediteli škol, přičemž zejména ve vztahu k základní škole Šrámkova,

ale i částečně Základní škole Mařádkova a Základní škole Ili Hurníka, které se také nacházejí v lokalitách definovatelných ohroženým sociálním vyloučením.

K částečnému zmírnění negativních dopadů segregace taktéž přispívá každoroční aktivní zapojení opavských základních škol do projektu nadace Women for Women s žádostí o dotaci na úhradu školního stravování pro potřebné žáky, které vytipuje přímo škola na základě znalosti prostředí, ve kterém žák vyrůstá. Stejně tak je město Opava zapojeno do projektu „Obědů do škol“ z Operačního programu materiální a potravinové pomoci MPSV.

Popis jednotlivých ZŠ

Výuka na základních školách probíhá plně v souladu se školními vzdělávacími programy, které zahrnují odlišné zaměření dané školy a rodičům tak umožňují, vybrat si pro své děti z pestré nabídky zájmových činností a specializací v podobě rozšířené výuky s přihlédnutím k jeho zájmu či talentu.

Jedná se o běžné základní školy, které otevírají třídy s rozšířenou sportovní výchovou nebo třídy s rozšířenou výukou přírodovědného nebo humanitního směru, či nabízí vzdělávání dle Montessorri pedagogiky. Dvě úplné základní školy mají status školy spolupracující s Mensou ČR. Město Opava má také zřízení přípravou třídu při Základní škole Šrámkova k zajištění a nastavení pomoci při vyrovnání tělesných a vývojových schopností dětí a zajištění kvalitní přípravy pro úspěšný vstup do základního vzdělávání.

Neúplné základní školy

ZŠ a MŠ Opava – Komárov

Organizace je tvořena pouze 1. stupněm základní školy a třemi MŠ ve třech obcích: Komárov, Podvihov a Nové Sedlice. Škola má 5 tříd s celkovým počtem žáků 70. Škola tak spadá pod tzv. výjimku z nejnižšího počtu dětí. Jedná se o školu vesnického typu.

ZŠ a MŠ Opava – Malé Hoštice

Základní škola se nachází v městské části Malé Hoštice. Výuka probíhá v 5 kmenových třídách s počtem žáků 78. Škola se prezentuje jako škola rodinného typu, která se snaží o všestranný rozvoj dětí bez vyhraněné specializace. Výhodou

školy je nízká průměrná naplněnost tříd, což umožňuje daleko vyšší míru individuální práce s dětmi. Základní škola používá moderní výukové metody, při čtení uplatňuje metodu SFUMATO, matematiku vyučují metodou profesora HEJNÉHO a v neязыkových předmětech uplatňují metodu CLIL. I přes malou velikost školy se ředitelka zapojuje do mnoha projektů.

ZŠ a MŠ Opava – Suché Lazce

Základní škola se nachází v městské části Suché Lazce. Jedná se o malotřídní školu, která sdílí jednu budovu s mateřskou školou. Je organizována jako trojtřídní s počtem 55 žáků.

ZŠ a MŠ Opava - Vávrovice

Základní škola se nachází v městské části Vávrovice, a spolu s mateřskou školou sdílí jednu budovu. Jde o malotřídní trojtřídní školu s počtem žáků 42, a spadá tak pod tzv. výjimku z nejnižšího počtu dětí. Škola se zaměřuje na výchovu a vzdělávání směrem k trvale udržitelnému rozvoji. V tomto směru je trojnásobným nositelem mezinárodního titulu Ekoškola a držitelem certifikátu Škola udržitelného rozvoje 1. stupně.

Základní školy v městských částech se často zapojují do života jejich obce celou řadou aktivit.

ZŠ Nový svět

Základní škola nabízí alternativní vzdělávání dle pedagogiky Marie Montessori. Příspěvková organizace sídlí v pronajatých prostorách Základní školy Šrámkova. Základní škola je nejmladší školou zřízenou městem, a to v roce 2012. Třídy fungují v tzv. trojročí a jsou naplněny do maximálního počtu. Celkem ve školním roce 2019/2020 navštěvuje školu 82 žáků. Způsob výuky založený na Montessori principech významně napomáhá k prevenci patologických jevů. Prevence rizikového chování je realizována mimo rámec běžné výuky převážně do vzdělávací oblasti Kosmická výchova formou modelových situací. Nedílnou součástí prevence je každodenní komunitní kruh (tzv. „elipsa“), kde žáci sdílejí své myšlenky, zážitky, diskutují a sdělují ostatním své názory. Společně s učiteli také stanovují pravidla, jimiž se budou ve škole řídit. Pravidelně se uskutečňují tzv. „schůzky ve třech“, na nichž se rodič, dítě a pedagog scházejí nad portfoliem prací dítěte, vyhodnocují

pokroky a hledají cestu k dosažení co nejlepších výsledků při zachování maximální spokojenosti dítěte. Na základě přátelské spolupráce mezi školou a rodiči škola získala certifikát pro značku „Rodiče vítáni“, značku pro školy otevřené rodičům. Základní škola klade totiž maximální důraz na prevenci patologických jevů.

Úplné základní školy

ZŠ Šrámkova

Škola je umístěna v husté sídlištní zástavbě Opava - Kateřinky. Výuka probíhá v 19 třídách s celkovým počtem 391 žáků. Kromě běžných tříd má také přípravnou třídu, kterou navštěvuje maximální možný počet dětí. Jedná se především o žáky se sociokulturním znevýhodněním, což ovlivňuje vyšší procentuální zastoupení těchto žáků v následných třídách, kdy tyto děti volí školu z důvodu známého prostředí. Je potřeba také zmínit, že základní školu navštěvují také děti z blízkého dětského centra Čtyřlístek. Z výše uvedených důvodů je škola zapojena v projektech zaměřených na podporu inkluze a rovněž spolupracuje s mnoha neziskovými organizacemi, jako je Eurotopia, Elim. Na této škole je dobře nastavena spolupráce s rodinami žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, včetně krizové pomoci. Úzce spolupracují se střediskem výchovné péče. Byl proveden průzkum žakovského parlamentu: „Jak se mi žije s jinou barvou pleti na naší škole?“ Dotazník vyplnili romští žáci 1. i 2. stupně. Žáci uvedli, že nepociťují žádný rasismus na škole. Z průzkumu vyplynulo, že se 85 % dotazovaných žáků cítí ve škole dobře a 15 % pocitově hůř z důvodu úkolů a těžšího učiva. Během školního roku škola zařazuje prezentace romské kultury, taneční vystoupení a vystoupení zpěváků romské hudby s pohoštěním pro rodiče.

ZŠ Mařádkova

Škola má dvě oddělená samostatná pracoviště, původní ZŠ Mařádkova, jež se nachází v centrální části města, byla sloučena se ZŠ Krnovská, která se nalézá v městské části Opava – Jaktař. Na ZŠ Mařádkova se nachází 15 tříd s 324 žáky a na ZŠ Krnovská 9 tříd s 200 žáky. V roce 2019 proběhla na škole inspekční činnost ČŠI, která konstatovala na škole tyto silné stránky: činnost školního poradenského pracoviště, jeho rozsah a kvalita poskytované péče, pozitivní klima v hodinách podporující aktivní přístup žáků ke vzdělávání a široká nabídka bezplatných volnočasových aktivit zajišťujících žákům rovné podmínky pro jejich

využití a tvořící významnou složku primární prevence rizikového chování. Naopak ze slabých stránek školy vyplývá, že škola by se měla zaměřit na výraznější podporu nadaných žáků formou rozdílné náročnosti úkolů zadávaných ve výuce a na metodickou podporu plošnějšího využívání diferenciací ve výuce se zaměřením na nadané žáky.

ZŠ T. G. Masaryka

Současná podoba Základní školy T. G. Masaryka je výsledkem sloučení dvou opavských základních škol, ZŠ Riegrova a ZŠ Mírova. Výuka probíhá ve 3 budovách v klidné části Opavy. V budovách na ulici Mírová je umístěno 11 tříd prvního stupně, na ulici Riegrova, pak 9 tříd druhého stupně. Jedná se o školu, která má status školy spolupracující s Mensou ČR, tudíž aktivně vyhledává a podporuje žáky s nadáním. Škola má současně zřízeny také 3 speciální třídy podle § 16 odst. 9 školského zákona. V důsledku legislativních změn na podporu inkluzivní činnosti, škola upustila od nově otevíraných speciálních tříd a tyto 3 třídy již pouze dobíhají. Žáci jsou nyní plně zapojováni do běžných tříd. Škola se ještě zaměřuje na rozšířenou výuku výtvarné výchovy formou rozšířené nabídky v menších skupinách, využitím rozličných technik a metod práce, výtvarných plenérů.

ZŠ Kylešovice

Škola disponuje 2 budovami, na ulici Na Pomezí a U Hřiště, přičemž jsou tyto budovy spojeny krčkem. Oba stupně jsou odděleny, na 1. stupni se nachází 12 tříd a na 2. stupni 11 tříd. Škola má celkový počet žáků 500. Je umístěna v klidné části mezi sídlištěm a rodinnými domky. Jedná se o školu s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na fotbal.

ZŠ Edvarda Beneše

Škola je umístěna v sídlištní zástavbě Opava - Kateřinky východ. Má jednu budovu, kterou navštěvuje 462 žáků v celkem 19 třídách. Škola má rozšířenou výuku cizích jazyků na 1. i 2. stupni, a také rozšířenou výuku tělesné výchovy – hokej na 2. stupni. Tato škola se historicky zaměřuje na podporu výuky cizinců a z tohoto důvodu se aktivně zapojuje do příslušných rozvojových programů.

ZŠ Ilji Hurníka

Základní škola je situována v blízkosti centra města, ale v její klidné části, a to ve dvou budovách. Na ulici Pekařská je umístěn nižší stupeň s 6 třídami a počtem žáků 135, na ulici Ochranova pak vyšší stupeň s celkovým počtem žáků 141 v 7 třídách. Vedle standardního vzdělávacího programu nabízí škola zájemcům o hudbu mimo jiné také upravený výchovně-vzdělávací program, díky němuž se mohou žáci více věnovat sborovému zpěvu, společné hře na flétnu, koncertování a prostřednictvím známého pěveckého sboru této školy DOMINO, pak vycestovat i do zahraničí. Na této škole již delší dobu působí psycholog.

ZŠ Otická

Základní škola na ulici Otické se nachází v bezprostřední blízkosti centra města. Je tvořena nižším stupněm s počtem tříd 10 a 236 žáky. Na druhém stupni s počtem tříd 12 a 329 žáky jsou v každém ročníku kromě běžné třídy i třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných oborů a sportovních aktivit.

ZŠ Vrchní

Škola je tvořena dvěma samostatnými budovami. V hlavní budově je umístěn druhý až devátý ročník. V druhé budově pak pouze první třídy. Obě budovy leží na okraji města v části Opava - Kateřinky. Celkový počet tříd je 19 a 519 žáků. Škola nabízí rodinné prostředí s nadstandardní prací školního poradenského pracoviště a komplexní podporu ve vzdělávání. Vzhledem ke změnám v organizaci vzdělávání žáků se speciálními potřebami a tím souvisejícími dalšími opatřeními ve vzdělávání od 1. 9. 2016, využila škola možnosti zapojit se do projektu Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji.

ZŠ Boženy Němcové

Je úplnou školou s počtem tříd 18 a celkovým počtem žáků 470. Je situována v klidné části města na Kylešovském kopci. Na škole je realizována dramatická výchova a rozšířená výuka informačních a komunikačních technologií. Vzhledem ke změnám v organizaci vzdělávání žáků se speciálními potřebami a tím souvisejícími dalšími opatřeními ve vzdělávání od 1. 9. 2016, využila škola možnosti zapojit se do projektu Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji.

ZŠ Englišova

Základní škola na ulici Englišova je největší školou v Opavě s počtem tříd 30 a celkovým počtem žáků 731. Nachází se na předměstí města Opavy. První a druhý stupeň sídlí každý ve své vlastní budově, které jsou vzájemně spojeny krčkem. Základní škola nabízí, mimo běžných tříd, na druhém stupni třídy sportovní s převažující atletikou a na prvním stupni pak třídy s rozšířenou výukou angličtiny, matematiky a logiky, které zajišťuje Svět vzdělání, z.s.. Základní škola je partnerskou školou Světa vzdělání. Koncept tříd Světa vzdělání byl poprvé zaveden v roce 2012 na ZŠ J. Železného v Prostějově. Od té doby úspěšně pokračuje a prosazuje se i na dalších školách po celé České republice. Cílem týmu Světa vzdělání je vytvořit pro dítě optimální podmínky, aby rozvíjelo své možnosti, bylo ve škole šťastné a učilo se rádo. Pod záštitou Mensy ČR na škole funguje Klub nadaných dětí a logiky, základní škola nese status spolupracující školy s Mensou ČR.

Tabulka 2: Základní údaje o ZŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020 (zdroj: MŠMT, 2019)

Základní škola	Kapacita	Žáci běžné třídy	Běžné třídy	Žáci spec. třídy	Spec. třídy	Počet žáků celkem	Obsazenost školy
ZŠ a MŠ Opava-Komárov	100	70	5	0	0	70	70 %
ZŠ a MŠ Opava-Malé Hoštice	120	78	5	0	0	78	65 %
ZŠ a MŠ Opava-Suché Lazce	75	55	3	0	0	55	73 %
ZŠ a MŠ Vávrovice	75	42	3	0	0	42	56 %
ZŠ Ilji Hurníka	550	276	13	0	0	276	50 %
ZŠ Šrámkova	800	381	18	0	0	381	47,6 %
ZŠ Boženy Němcové	540	470	18	0	0	470	87 %
ZŠ Edvarda Beneše	800	462	19	0	0	462	57,8 %
ZŠ Englišova	850	731	30	0	0	731	86 %
ZŠ Mařádkova	980	524	24	0	0	524	53 %
ZŠ Otická	560	555	22	0	0	555	99 %
ZŠ Nový svět	100	82	4	0	0	82	82 %
ZŠ Vrchní	620	510	19	0	0	510	82 %
ZŠ Opava-Kylešovice	820	500	23	0	0	500	61 %
ZŠ T. G. Masaryka	930	482	20	36	3	518	55,7 %
ZŠ Dostojevského ⁷	65	0	0	65	9	65	100 %
ZŠ Havlíčkova ⁸	130	0	0	126	14	126	97 %

⁷ Škola je zřízena podle §16, odst.9 školského zákona, všichni žáci zapsaní ve škole, musí mít platné doporučení ke vzdělávání od příslušného školského poradenského zařízení.

⁸ Viz poznámka pod čarou 8.

ZŠ a PŠ Slezského odboje⁹	160	0	0	112	14	112	70 %
ZŠ svaté Ludmily	100	47	3	0	0	47	47 %
Celkem	8275	5265	229	339	40	5 604	67,7 %

Tabulka 3 Podíl žáků se SVP na ZŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020
(zdroj: MŠMT, 2019)

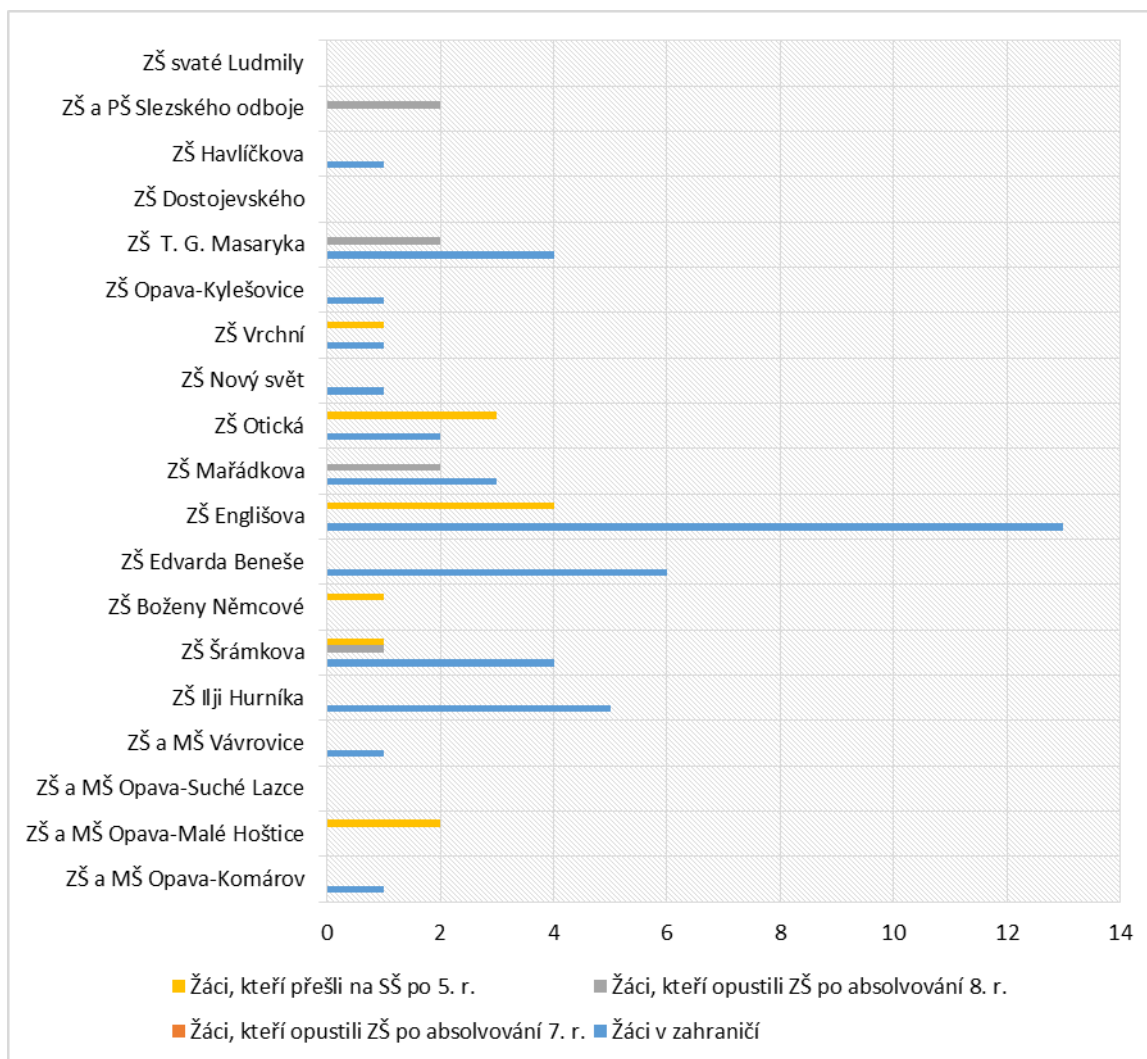
Základní škola	Žáci běžné třídy	Žáci spec. třídy	Počet žáků celkem	SVP	SVP KŽV	IVP	IVP nadaní	LMP
ZŠ a MŠ Opava-Komárov	70	0	70	10	1	3	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Malé Hoštice	78	0	78	11	0	9	0	0
ZŠ a MŠ Opava-Suché Lazce	55	0	55	3	0	3	0	0
ZŠ a MŠ Vávrovice	42	0	42	7	0	9	0	0
ZŠ Ilji Hurníka	276	0	276	43	2	22	0	0
ZŠ Šrámkova	381	0	381	74	13	44	0	4
ZŠ Boženy Němcové	470	0	470	52	1	27	1	0
ZŠ Edvarda Beneše	462	0	462	74	12	52	0	1
ZŠ Englišova	731	0	731	76	1	50	1	0
ZŠ Mařádkova	524	0	524	66	1	46	0	0
ZŠ Otická	555	0	555	48	0	33	0	0
ZŠ Nový svět	82	0	82	2	0	2	0	0
ZŠ Vrchní	510	0	510	59	0	37	0	1
ZŠ Opava-Kylešovice	500	0	500	66	1	39	0	0
ZŠ T. G. Masaryka	482	36	518	139	4	70	0	0
ZŠ Dostojevského	0	65	65	65	0	8	0	2
ZŠ Havlíčkova	0	126	126	126	0	17	0	4
ZŠ a PŠ Slezského odboje	0	112	112	112	29	23	0	33
ZŠ svaté Ludmily	47	0	47	15	0	13	0	0
Celkem	5265	339	5 604	1048	65	507	2	45

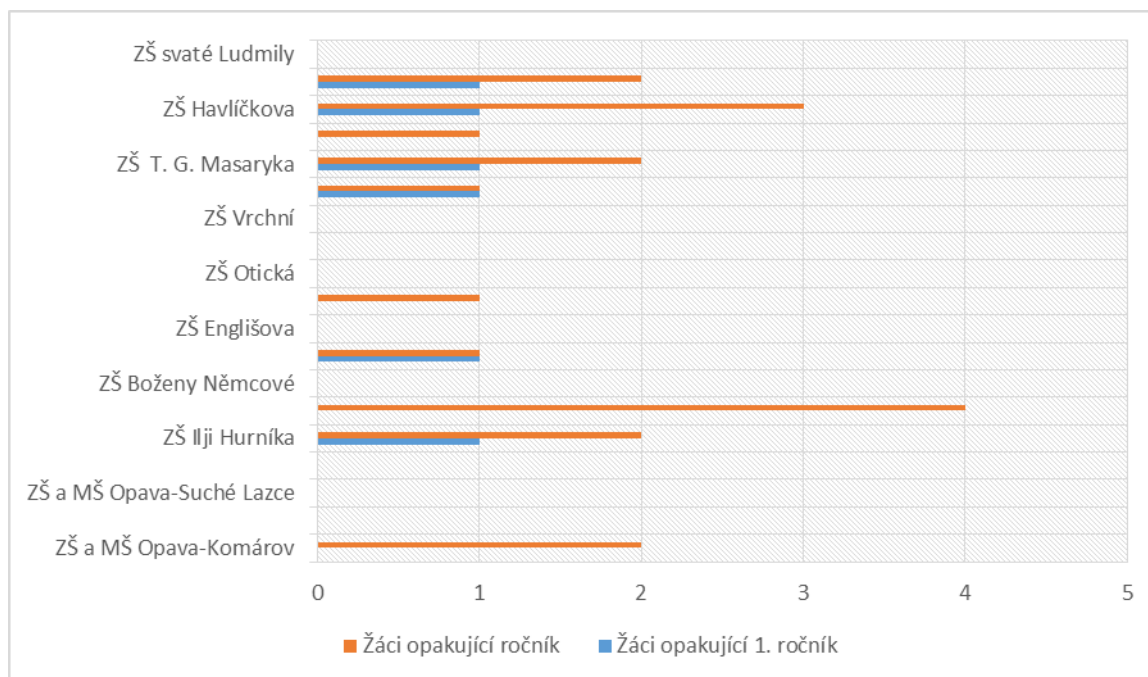
Školy zřizované statutárním městem Opava

⁹ Viz poznámka pod čarou 8.

Graf 8: Žáci předčasně odcházející po šk. roce 2018/2019 a žáci v zahraničí 2019/2020 (zdroj: MŠMT, 2019)

Graf 9: Žáci opakující ročník na ZŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020 (zdroj: MŠMT, 2019)

2.2.3. Střední školy

V Opavě sídlí 13 středních škol s celkovou kapacitou 8 192 žáků, přičemž ve šk. roce 2019/2020 do nich docházelo celkem 5 004 žáků, opavské střední školy byly v tomto roce naplněny z 61 %. Největší střední školou v Opavě, co se týče zapsaného počtu žáků, byla ve sledovaném období Střední škola hotelnictví a služeb a VOŠ se 721 žáky. Z hlediska žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jich nejvíce docházelo kromě Základní a praktické školy Slezského odboje, která je určena žákům s těžkým zdravotním postižením, na Střední školu technickou, kde tvořili 16 % všech žáků školy, zároveň zde docházelo 32 žáků s lehkým mentálním postižením, nejvíce ze všech opavských škol. Na tuto střední školu docházelo také nejvíce žáků se SVP KŽV¹⁰, a to 12.

¹⁰ Viz poznámka pod čarou 6.

Tabulka 4: Základní údaje o SŠ v Opavě ve šk. roce 2019/2020 (zdroj: MŠMT, 2019)

Střední škola	Kapacita	Počet žáků fyz. os.	Obsazenost SŠ	SVP	SVP KŽV	IVP	LMP
Obchodní akademie a SOŠ logistická	830	594	71,5 %	40	2	0	0
Slezské gymnázium	510	356	69 %	3	0	0	0
Soukromá obchodní akademie	564	101	17,9 %	3	0	1	0
Masarykova SŠ zemědělská a VOŠ	610	610	100 %	68	1	5	3
Mendelovo gymnázium	840	610	72 %	9	0	0	0
SŠ průmyslová a umělecká	440	395	89 %	29	0	0	0
Střední průmyslová škola stavební	450	248	55 %	22	0	0	0
Soukromá SŠ podnikatelská	555	162	29 %	17	0	0	0
SOU stavební	585	310	53 %	41	1	0	0
Střední zdravotnická škola	390	389	99,7 %	31	0	0	0
Střední škola technická	1300	490	37,6 %	80	12	0	32
Střední škola hotelnictví a služeb a VOŠ	1100	721	65,5 %	109	1	4	0
ZŠ a PŠ Slezského odboje	18	18	100 %	18	2	1	6
Celkem	8192	5004	61 %	470	19	11	41

Střední školy jsou zřizovány Moravskoslezským krajem. Odbornému vzdělávání v kraji je dlouhodobě věnována značná pozornost, jednou z priorit kraje je podpora technického odborného vzdělávání, rozvoj spolupráce se zaměstnavateli se zapojením institucí trhu práce, vysokých škol a dalších organizací. Důraz je rovněž kladen na spolupráci škol s inovativními firmami a institucemi, které pomohou zajistit provázanost škol a firemního prostředí, např. Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s. (MSIC), Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s. (MS Pakt). Spolupráce zaměstnavatelů a škol je nezbytná pro zajišťování praktického vyučování a rovněž k lepšímu propojení vzdělávání poskytovaného ve školách s rychle se měnícími potřebami zaměstnavatelů a trhu práce.

Moravskoslezský kraj aktivně přispívá k podpoře odborného vzdělávání především realizací projektů modernizace středních škol, aktivit v rámci realizace projektů Krajský akční plán Moravskoslezského kraje (KAP MSK) a Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v Moravskoslezském kraji (OKAP), které nastavily systémovou podporu spolupráce se zaměstnavateli a sladování odborného vzdělávání s požadavky trhu práce.

V rámci pilotního projektu úspěšně probíhá v MSK zavádění prvků duálního vzdělávání, a to jak ve spolupráci s externími organizacemi, tak v rámci projektu OKAP. Do budoucna lze očekávat rozšiřování této spolupráce do dalších škol a firem, současně je připravováno systémové uchopení uvedené problematiky na celostátní úrovni.

Tabulka 5: Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP Opava (zdroj: MPSV, 2020)

Období	Celkem uchazečů o zaměstnání	Z toho mladistvých	Bez vzdělání, neúplné základní vzdělání celkem	Z toho mladistvých	Základní vzdělání, praktická škola celkem	Z toho mladistvých
K 30. 4. 2017	5.852	55	78	6	1.519	49
K 30. 9. 2017	4.924	49	92	8	1.274	41
K 30. 4. 2018	4.114	45	109	13	1.082	32
K 30. 9. 2018	3.591	35	92	10	936	25
K 30. 4. 2019	3.109	45	97	21	870	24
K 30. 9. 2019	2.827	44	81	20	757	24
K 30. 4. 2020	3.525	50	137	14	895	36

Střední školy úzce spolupracují se základními školami, což je popsáno výše v kapitole 2.2.2 Základní školy. Žáci ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí se nejčastěji hlásí na 2 střední školy v Opavě, a to Střední školu hotelnictví a služeb a Střední školu technickou. V případě žáků, kteří neukončili úspěšně základní vzdělávání, tedy odcházejí z 8., popřípadě 7. ročníku základní školy, není výběr střední školy dle školského zákona omezen, nicméně si tito žáci nejčastěji volí obory učební, které odpovídají jejich možnostem úspěšného přijetí. Ačkoliv nejsou ukončení nebo změna střední školy v prvním ročníku městem Opava sledovány, ze statistiky MPSV vyplývá, kolik takových žáků končí v evidenci úřadu práce. Právě problematickou docházku do škol spojenou s předčasným odchodem ze středních škol považuje město Opava za jeden z klíčových problémů.

2.3. Další instituce a zařízení v oblasti místního vzdělávání

Školská poradenská zařízení

Ve městě působí Pedagogicko-psychologická poradna Opava, Speciálně pedagogické centrum Srdce pro mentální a tělesné postižení při Základní a Praktické škole Opava, Slezského odboje 5, p. o., Speciálně pedagogické centrum pro vady zraku a řeči při Základní škole, Opava, Havlíčkova 1 a Středisko výchovné péče, elokované ambulantní pracoviště Diagnostického ústavu pro mládež Ostrava-Kunčičky.

Vzhledem k neustále probíhajícím novinkám v oblasti společného vzdělávání svolává pravidelně 4x ročně město Opava setkávání speciálních pedagogů případně psychologů všech opavských základních škol za přítomnosti zástupců všech školských poradenských zařízení. Cílem těchto pravidelných setkávání je zejména projednávání aktuální situace na jednotlivých školách v kontextu problematiky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z kazuistik jednotlivých škol je patrný postupný nárůst žáků, kteří vyžadují specifický přístup a podporu. Tato situace klade na pedagogy škol zvýšené nároky na potřebu rozšiřovat si své znalosti i do oblasti speciálního vzdělávání. Nezbytným krokem je také zajištění dostatečných odborných personálních kapacit. S touto skutečností je nutno počítat i v budoucnu.

Organizace poskytující volnočasové aktivity pro děti a žáky

Mezi největší poskytovatele mimoškolní volnočasové činnosti pro děti a mládež patří v Opavě především Středisko volného času, Opava. Středisko volného času, Opava, příspěvková organizace zajišťuje zájmové vzdělávání dětí, mládeže i dospělých. Je zřizováno statutárním městem Opava a zapsáno do školského rejstříku. Kromě objektu SVC na Jaselské 4 vyvíjí činnost ještě na pracovišti na Husově 17, kde sídlí oddělení sportu, turistiky a přírodovědy a Loutkové divadlo, v tělocvičně na Krnovské ulici (v zápůjčce od MMO), v pronajatých tělocvičnách a dalších prostorách. Středisko poskytuje zájmové vzdělávání, tj. naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Účastníky jsou děti, žáci, studenti, ale také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, případně další fyzické osoby. Cílem střediska je umožnit smysluplně trávit volný čas co největšímu počtu zájemců a tím účinně pracovat v prevenci rizikových projevů

chování. Při Středisku volného času v Opavě je zřízeno také Opavské zastupitelstvo dětí a mládeže, kde se zástupci jednotlivých základních a středních škol učí diskutovat s odborníky a členy vedení města o různých politických tématech či otázkách souvisejících s rozvojem města.

Mimo tyto působí na území města a v okolních obcích celá řada dalších organizací a spolků, které nabízejí široké spektrum aktivit pro děti a mládež. Město pro jejich podporu každoročně vyhlašuje dotační programy, a to v 5 oblastech: sociální, sport, kultura, prevence kriminality a životní prostředí a EVVO.

Organizace poskytující sociální služby pro rodiny s dětmi

Elim Opava, o. p. s.

Obecně prospěšná společnost Elim Opava, o.p.s. vykonává charitativní činnost, pomáhá potřebným, zejména opuštěným dětem, dětem z dysfunkčních rodin, lidem v krizi, obětem domácího násilí, sociálně znevýhodněným rodinám, pěstounským rodinám, zdravotně postiženým, nemocným, seniorům apod. Svou činností vyplňuje mezery ve stávající nabídce. Nabízí využití volného času dětí, mládeže i dospělých, a také anonymní, bezplatnou psychologickou pomoc se zaměřením na pomoc obětem domácího násilí. Jako jediné má Centrum Elim dobrovolnické centrum, které šíří myšlenku dobrovolnictví a zprostředkovává zájemcům dobrovolnou činnost v různých organizacích. Elim provozuje v Opavě nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Magnet pro děti ve věku 6 – 19 let a také terénní program Magnet Street pro děti ve věku 10 – 19 let, jehož hlavním cílem je motivovat děti přímo na ulici k aktivnímu trávení volného času a působit preventivně.

EUROTOPIA.CZ, o. p. s.

Činnost organizace je zaměřena na práci s rodinami, dětmi a jednotlivci. Některé programy organizace jsou cíleny na práci s lidmi ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí, s dětmi a mládeží, které jsou ohroženy působením rizikových projevů chování a vlivů nefunkční rodiny. Organizace nabízí také odborné služby zaměřující se na práci s rodinami v rozchodu, rozvodu či jiné krizové situaci. Hlavním cílem organizace je usilovat o podporu a sociální začlenění lidí, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení a dále předcházet krizovým situacím vedoucím k destabilizaci rodiny a poskytovat odborné služby

rodinám v rozvodových, rozchodových nebo jiných krizových situacích tak, aby je rodina dokázala využít ke svému růstu. Organizace poskytuje sociální poradenství a terapeutickou podporu, terénní sociální práci s rodinami, poradenství, doučování dětí se specifickými potřebami, sociálně-právní ochranu, sociální služby, realizuje také vzdělávání dospělých, dětí a mládeže a nabízí volnočasové aktivity. V Oblasti náhradní rodinné péče poskytuje služby pěstounům. Eurotopia v Opavě provozuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Modrá kočka pro děti ve věku 6 – 15 let. Ve spolupráci s Věznicí a ÚPVZD Opava realizuje projekt „Náprava vztahů v rodině“, který je zaměřen na dospělé osoby ve výkonu trestu nebo s uloženým alternativním trestem a jejich rodinné příslušníky, kteří mají zájem pracovat na nápravě a obnově narušených rodinných vztahů a zaměřit se na řešení svých existenčních potřeb, jako je dluhová problematika, bydlení, vyřízení zdravotní péče apod.

CHARITA OPAVA, církevní právnická osoba

Charita Opava poskytuje služby sociálně, zdravotně a společensky znevýhodněným lidem a zaměstnává osoby s problémy na trhu práce. Provozuje:

- Chráněné zaměstnávání v chráněných dílnách – pro osoby s problémy na trhu práce.
- Sociální pomoc – Občanská poradna, Středisko krizové pomoci – Naděje.
- Služby seniorům a zdravotnická zařízení – Charitní ošetrovatelská služba, Charitní pečovatelská služba, Denní stacionář pro seniory, hospicová péče Pokojný přístav, klub sv. Anežky, půjčovna kompenzačních pomůcek.
- Sociální služby – chráněné bydlení a sociální rehabilitace pro zrakově postižené, chráněné bydlení pro duševně nemocné, sociálně-terapeutické dílny pro mentálně postižené a duševně nemocné, Denní stacionář Mraveneček pro děti a mladé lidi s těžkým tělesným a mentálním postižením.

ARMÁDA SPÁSY V ČR, z. s.

Armáda spásy pomáhá lidem bez přístřeší či v nouzi a díky specializovaným programům podporuje jejich následnou integraci do společnosti. V Opavě provozuje:

- Centrum sociálních služeb Samaritán – Azylový dům pro muže, Noclehárna pro muže, Nízkoprahové denní centrum pro muže i ženy, sociální rehabilitace. V rámci centra sociálních služeb je také realizován terénní program pro osoby v krizi a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy.
- Sociální služby pro ženy a matky s dětmi – Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Noclehárna pro ženy.

SDRUŽENÍ SOCIÁLNÍCH ASISTENTŮ, z. s.

Sdružení sociálních asistentů Ostrava začalo v Opavě působit prostřednictvím bývalé pobočky Fondu ohrožených dětí v Opavě, jehož činnost v dubnu 2016 převzalo. V Opavě poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi po předchozí domluvě. Na pracovišti není zajištěna stálá služba, pracovníci jsou v terénu. Posláním organizace je individuálně zaměřená podpora rodinám s dětmi v nepříznivé rodinné situaci. V rámci služby jsou poskytovány:

- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně-terapeutická činnost,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Ve městě Opava probíhá komunitní plánování. Jde o metodu, kterou lze plánovat sociální služby tak, aby co nejvíce odpovídaly potřebám občanů města. Podstatou komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) je partnerství mezi veřejnou správou, státními či neziskovými poskytovateli služeb, jejich uživateli a širokou veřejností. Nástrojem komunitního plánování je tzv. komunitní plán - dokument, který je výsledkem vyjednávání mezi všemi účastníky procesu, odpovídá místním podmínkám, potřebám a stanoví cíle a priority rozvoje sociálních služeb v daném městě.

V rámci komunitního plánování města Opavy se v současnosti schází 6 pracovních skupin a koordinační skupina. Konkrétně se jedná o pracovní skupiny Osoby se sociokulturním znevýhodněním; Děti, mládež, rodina; Osoby se zdravotním znevýhodněním; Osoby s duševním onemocněním; Osoby se specifickými sociálními

problémy, Senioři. V rámci jednotlivých skupin je do komunitního plánování zapojena celá řada organizací působících ve městě.

2.4. Definování problémů a jejich příčin

V rámci pracovních skupin uskutečněných za účelem tvorby strategického dokumentu (MPI) byly definovány tyto problémy a jejich příčiny:

1. Ve školách nejsou podmínky pro reálnou prevenci

V důsledku nedostatečného personálního obsazení školního poradenského pracoviště není dostatečný časový prostor na optimální realizaci prevence v jednotlivých třídách.

Proces diagnostiky a péče o žáka se často prodlužuje v důsledku přetíženosti poradenských zařízení.

2. Nedostatek personálních kapacit ve školách - chybějící odborné pozice na školách - psycholog, spec. pedagog.

Chybí vzdělávání pedagogů zaměřených na spolupráci asistent pedagoga + pedagog.

Nezvyk/nepřipravenost pedagogů na dalšího dospělého ve výuce.

Pedagogové nemají znalosti speciálních metod a forem práce.

Psychologové nemají možnost pracovat s rodinami.

Nedostatek času na individuální intenzivní práci s dětmi a žáky.

Riziko udržení odborníků ve školách na dobu určitou a plný úvazek – současný systém je demotivační.

Sociálně znevýhodněné rodiny nemají kapacity odborníky vyhledat.

Nedostatečná evaluace aktivit a činností inkluzivního vzdělávání.

3. Chybějící nástroje prevence vyhoření pedagogů ve školách

Chybí osvěta, pedagogové jsou vyčerpaní.

Není zajištění supervize/intervize.

4. Malá spolupráce rodičů se školou

Chybí aktivní spolupráce s rodiči.

Nedostatečná spolupráce rodiny se školou, často chybí motivace rodiny.

Podpora skrytého záškoláctví žáků ze strany rodiny.

Výchovné standardy neodpovídající/ neadekvátní.

5. Potřeba podpory pro individuální práci s dětmi

Škola nemá k dispozici možnost doučování žáků i bez doporučení poradny.

Nedostatečné metodické vedení.

Chybí doučovací kroužky.

Chybí kroužky pro hraniční děti s poruchami učení bez posudku (nejohroženější skupina).

Problematická docházka do škol spojená s předčasným odchodem žáků ze středních škol.

3. STRATEGICKÁ ČÁST

3.1. Formulace vize

Vzdělávání ve městě Opava poskytuje kvalitní a efektivní odbornou podporu všem dětem (žákům), jejich rodičům i pedagogům ve společném vzdělávání. Vzdělávání v MŠ i ZŠ je dostupné pro všechny a dosahuje maximální úrovně začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a za podmínek dostatečné personální a odborné připravenosti, otevřenosti a vstřícnosti umí pružně a včasně reagovat na případné problémy.

3.2. Specifikace priorit strategické části MPI

V reakci na výše uvedené klíčové problémy přednostně určila pracovní skupina pro tvorbu MPI následující 3 priority, které mají zároveň vést k naplnění vize města Opavy v oblasti vzdělávání a reagují na 3 klíčové problémy města.

1. Klíčový problém: **Nedostatečná komunikace a spolupráce mezi školami a rodinami dětí a žáků.** (viz. dílčí problémy v analytické části).

Pracovní skupina definovala jako největší problém špatnou spolupráci rodiny se školou. Pedagogové často uvádějí, že ze strany rodiny není zájem o spolupráci. V některých rodinách je dokonce podporováno skryté záškoláctví. Na druhou stranu je také častým jevem, že pedagogové se potýkají se syndromem vyhoření. Jako hlavní příčina problému byla identifikována nedostatečná komunikace mezi dětmi, rodiči a školou, přičemž následně dochází k nesouladu informací od dítěte a pedagoga. Chybí nástroje vedoucí k efektivní komunikaci a spolupráci školy s rodiči. Další z příčin představuje nedostatečná komunikace rodičů s odborníky (lékaři), kdy rodiče přistupují k řešení obtíží svého dítěte mnohdy neuspokojivě či nezodpovědně, současně i samotní lékaři přistupují k omluvě absenci žáků ve škole s jistou mírou benevolence.

Priorita č. 1: Kvalitní spolupráce mezi školami a rodinami dětí a žáků.

Tato priorita reprezentuje potřebu podpořit vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi rodinou a školou, a zaměřuje se také na podporu a rozvoj rodičovských kompetencí.

Řešení: Tato potřeba je naplňována konkrétními opatřeními, a to nastavením systému komunikace a spolupráce všech zainteresovaných stran prostřednictvím opatření 1.1.1.1. Zavedení odborných pozic v rámci školy s cílem zkvalitnění komunikace mezi školou a zákonnými zástupci žáků (sociální pedagog, psycholog, speciální pedagog) a nastavením efektivní mezioborové spolupráce a vzájemného sdílení informací prostřednictvím opatření 1.1.1.2. Realizace společných aktivit s relevantními partnery (NNO, rodiče apod.).

2. Klíčový problém: **Problematická docházka do škol spojená s předčasným odchodem ze středních škol.** (viz. dílčí problémy v analytické části).

Jako jedna z příčin tohoto jevu je málo podnětné rodinné prostředí, negativní rodinné vzory a nedostatečná podpora rodiny v přípravě na vyučování nebo v účasti na jiných vzdělávacích aktivitách. Na druhé straně příčinou tohoto problému jsou také nedostatečné kompetence pedagogů pro práci s heterogenní skupinou.

Priorita č. 2: Zvýšení aktivní účasti a zapojení všech dětí a žáků do vzdělávání.

Priorita se zaměřuje na samotné děti a žáky, jejich optimální zapojení do vzdělávacího procesu i prostřednictvím podpůrných pozic. Zároveň by v rámci školy mělo být v případě potřeby žákovi umožněno doučování či jiná podpora, kterou jeho situace vyžaduje, včetně mimoškolních aktivit, které mohou být místem, kde bude žák úspěch také zažívat.

Řešení: Metodická podpora pedagogů při práci s heterogenní skupinou, podpora pedagogů při zavádění a rozvoji inkluzivního vzdělávání přímo v prostředí školy, zvyšování kvalifikace pro vzdělávání vybraných učitelů pro práci s dětmi a žáky s potřebou podpůrných opatření. K řešení problému povede naplnění cíle prevence školní neúspěšnosti, podpora žáků v rámci úspěšného ukončení základního vzdělávání a při přechodu na další stupeň vzdělávání, podpora přípravy na vyučování s cílem optimálního zapojení žáků do vzdělávacího procesu prostřednictvím těchto nastavených opatření: 2.1.1.1. Zavedení metodické podpory pedagogů při práci s heterogenní skupinou, podpora pedagogů při zavádění a rozvoji inkluzivního vzdělávání přímo v prostředí školy, opatření 2.1.1.2. Podpora žáků v rámci úspěšného ukončení základního vzdělávání a při přechodu na další stupeň vzdělávání.

3. Klíčový problém: **Nedostatečná evaluace aktivit a činností kvalitního a inkluzivního vzdělávání v rámci místní vzdělávací soustavy.** (viz. dílčí problémy v analytické části).

Jako hlavní příčina problému bylo identifikováno nedostatek příležitostí pro sdílení informací a zkvalitňování výchovy a vzdělávání mezi lokálními partnery, vyplývající z nedostatečné personální podpory ve školách, přičemž následně dochází k nejednotnosti a nekonceptnosti uplatňování inkluzivního přístupu ve školách.

Priorita č. 3: Nastavení fungujícího systému pro podporu kvalitního společného vzdělávání ve městě.

Řešení: Tato priorita se zaměřuje na pravidelný monitoring a evaluaci zaváděných opatření, čímž nositel bude získávat data a argumenty pro potřebnost a udržitelnost zaváděných opatření a jejich dopad na lokalitu. Vzhledem k tomu, že lokalita nemá velké zkušenosti v oblasti monitoringu a vyhodnocování opatření, může zde Odbor pro sociální začleňování (Agentura) pomoci s nastavováním procesů monitoringu a evaluace, se kterými má zkušenosti z dalších spolupracujících měst a obcí v rámci celé ČR.

Tato potřeba je naplňována konkrétními opatřeními 3.1.1.1. Pravidelný monitoring a vyhodnocování naplňování MPI v rámci pracovní skupiny MPI a opatřeními 3.1.1.2. Nastavení systému spolupráce při evaluaci vzdělávacích procesů a jejich dopadu na úspěšnost realizovaných aktivit na území města Opavy při společném vzdělávání dětí a žáků.

Všechny tři priority a na ně navazující cíle a opatření systematicky reagují na potřebu zvýšit povědomí o důležitosti vzdělání nejen mezi dětmi a žáky, ale především jejich rodiči. Zároveň všechna podpůrná opatření (viz kapitola 3.3.) směřují k veřejností uznatelné kvalitní a srovnatelné nabídce vzdělávání na všech místních školách.

3.3. Stanovení cílů a opatření MPI

PRIORITA č. 1	Kvalitní spolupráce mezi školami a rodinami dětí a žáků.			
Obecný cíl 1.1.	Posílení komunikace a spolupráce s rodinou pro úspěšné fungování dítěte ve vzdělávání			
Specifický cíl 1.1.1.	Nastavení systému komunikace a spolupráce všech zainteresovaných stran			
Opatření	Termín počátku realizace	Garant	Indikátor výsledku	Finanční zdroj
Opatření 1.1.1.1. Zavedení odborných pozic v rámci školy s cílem zkvalitnění komunikace mezi školou a zákonnými zástupci žáků (sociální pedagog, psycholog, speciální pedagog)	2021	Zřizovatel, ZŠ	Počet pozic (50 úvazků v odborných pozicích)	OP VVV, vlastní zdroje
Opatření 1.1.1.2. Realizace společných aktivit s relevantními partnery (NNO, rodiče apod.)	2021	ZŠ	Realizace společných akcí, (společné workshopy, besedy zaměřené na poskytování informací o vzdělávacím systému, možnosti a dodatečné vzdělávací příležitosti za účasti zástupců NNO, MŠ, OSPOD, zdravotních služeb, zřizovatele) – 10 akcí ročně	Vlastní zdroje ZŠ

PRIORITA č. 2	Zvýšení aktivní účasti a zapojení všech dětí a žáků do vzdělávání			
Obecný cíl 2.1.	Prevence školní neúspěšnosti / nedokončení ZŠ v důsledku nepravidelné docházky do ZŠ			
Specifický cíl 2.1.1.	Podpora odpovídajících personálních kapacit pro práci se žáky			
Opatření	Termín počátku realizace	Garant	Indikátor výsledku	Finanční zdroj
Opatření 2.1.1.1. Zavedení metodické podpory pedagogů při práci s heterogenní skupinou, podpora pedagogů při zavádění a rozvoji inkluzivního vzdělávání přímo v prostředí školy	2021	Zřizovatel	Počet konzultací (100 individuálních konzultací za rok)	OP VVV, vlastní zdroje
Opatření 2.1.1.2. Podpora žáků v rámci úspěšného ukončení základního vzdělávání a při přechodu na další stupeň vzdělávání	2021	ZŠ	Počet podpořených žáků (200 podpořených žáků ročně)	OP VVV, vlastní zdroje ZŠ

PRIORITA č. 3	Nastavení fungujícího systému pro podporu kvalitního společného vzdělávání ve městě			
Obecný cíl 3.1.	Zvýšení příležitostí pro sdílení informací a zkvalitňování výchovy a vzdělávání mezi lokálními partnery			
Specifický cíl 3.1.1.	Zavedení systému monitoringu a hodnocení vývoje vzdělávání v rámci lokálních struktur			

Opatření	Termín počátku realizace	Garant	Indikátor výsledku	Finanční zdroj
Opatření 3.1.1.1. Pravidelný monitoring a vyhodnocování naplňování MPI v rámci pracovní skupiny MPI	2021	Zřizovatel, ZŠ	Počet setkání PS (4 setkání/ročně)	OP VVV, vlastní zdroje
Opatření 3.1.1.2. Nastavení systému spolupráce při evaluaci vzdělávacích procesů a jejich dopadu na úspěšnost realizovaných aktivit na území města Opavy při společném vzdělávání dětí a žáků.	2021	Zřizovatel, ZŠ	Počet evaluací (jedna evaluace ročně, Počet setkání (uspořádání dvou pracovních skupin na úrovni města k vyhodnocení aktivit)	OP VVV, vlastní zdroje

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1. Řízení a koordinace MPI

Nositelem Místního plánu inkluze (MPI) je město Opava. Plán byl vytvořen v rámci spolupráce místních aktérů působících v oblasti vzdělávání. Příprava plánu byla konzultována s odborem školství Magistrátu města Opavy a probíhala pod metodickým vedením lokálního konzultanta Odboru pro sociální začleňování (Agentura). Místní plán inkluze je výsledkem spolupráce pracovní skupiny MPI a jednotlivých aktérů působících v oblasti vzdělávání. Na základě cílů MPI mohou členové pracovní skupiny připravit projektová fiše, která budou sloužit jako podklad pro budoucí projektové žádosti podávané do výzev SVL a KPSVL.

Jsou stanoveny tři úrovně řízení MPI:

- aktéři působící v oblasti vzdělávání a pracovní skupina oblasti vzdělávání
- odbor školství Magistrátu města Opavy
- projektové týmy koordinovaného přístupu k SVL

Odbor pro sociální začleňování (Agentura) provádí konzultační a metodickou podporu.

4.2. Relevantní aktéři MPI

Statutární město Opava

Mateřské a základní školy a příspěvkové organizace města působící v oblasti vzdělávání a volného času

Po zpracování připomínek výše uvedených subjektů byl MPI finálně zpracován a konzultován na MŠMT. Poté byl předložen členům PS k připomínkování a ke schválení. MPI byl dále poskytnut ke konečnému posouzení Odboru pro sociální začleňování (Agentura) a v poslední fázi byl předložen k odsouhlasení Radě města Opavy.

4.3. Identifikace a řízení rizik MPI

Jako možná rizika pro realizaci MPI byly identifikovány:

a) nedostatek finančních prostředků na realizaci aktivit MPI

Opatření na eliminaci rizika: průběžná komunikace s ŘO OP VVV a s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) ve věci dotačních příležitostí, monitorování výzev OP VVV, důsledná příprava projektových žádostí ve vhodných vyhlášených výzvách, průběžné hodnocení realizace projektů v oblasti vzdělávání, monitorování projektů jednotlivých základních a mateřských škol, vzájemná informovanost a komunikace s NNO a dalšími organizacemi.

Odpovědnost: Město, členové PS MPI

b) malé zapojení neziskových organizací do projektů OP VVV z důvodu obav z velké administrace a opožděných finančních záloh (nutnost krýt z vlastních prostředků)

Opatření: osvěta NNO, podpora informovanosti NNO o vyhlášení příslušných výzev a součinnost města při schvalovacích procesech v orgánech města.

Odpovědnost: Město s Odborem pro sociální začleňování (Agentura)

c) nedostatek personálních kapacit pro realizaci aktivit projektů zejména v oblasti personální podpory škol, NNO a dalších organizací

Opatření na eliminaci rizika: spolupráce s NNO, spolupráce s MAS Opavsko, spolupráce s MAP, spolupráce s ÚP, inzerce na www stránkách škol a organizací obcí, vysoká úroveň komunikace všech aktérů řízená městem a včasná informovanost škol a dalších zapojených organizací, včasná informovanost škol vůči obci o případných problémech v oblasti personálních kapacit.

Odpovědnost: školy a zapojené organizace, zastřešující metodická podpora obcí

d) legislativní změny, změny podmínek dotací a již vyhlášených výzev, apod.

Opatření na eliminaci rizika: konzultace kroků s poskytovatelem dotace, účast zástupců na informačních seminářích, spolupráce s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) a dalšími partnery.

5. FINANCOVÁNÍ MPI

Aktivita vedoucí k plnění MPI budou financovány prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, tj. prostřednictvím odpovídajících výzev MŠMT ČR. Mezi další relevantní finanční zdroje patří vlastní finanční prostředky základních škol a mateřské školy, případně další dostupné zdroje z EU.

Tento dokument byl zpracován pracovní skupinou MPI a schválen Radou města Opavy dne 7.10. 2020, usnesením č. 2276/52/RM/20.

RADA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVY

V Ý P I S U S N E S E N Í

Dne: 7.10.2020 **Číslo usnesení:** **2276/52/RM/20**
Věc: **Schválení Místního plánu inkluze města Opavy 2020 - 2022**

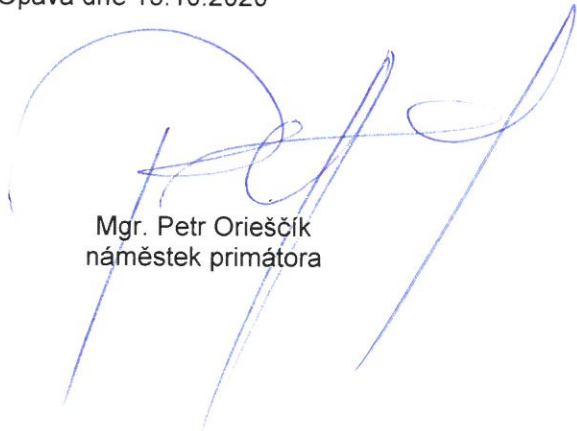
Usnesení:

Rada města

1. schvaluje

Místní plán inkluze města Opavy 2020 - 2022

Opava dne 15.10.2020

Mgr. Petr Orieščík
náměstek primátora

Příloha č. 7 Metodiky Vzdálené dílčí podpory verze 2.0

Vyjádření Odboru pro sociální začleňování (Agentura)¹
k Místnímu plánu inkluze ve vzdělávání obce Opava
zpracovanému v rámci vzdálené dílčí podpory v oblasti vzdělávání

verze 2.1

Žadatel o vyjádření stanoviska (obec/svazek obcí):

Statutární město Opava

Místní plán inkluze ve vzdělávání (MPI) schválen (obec/obcemi ze svazku obcí) dne:

7. 10. 2020

Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále jen Agentura) potvrzuje, že uvedený Místní plán inkluze ve vzdělávání, který byl zpracován v rámci poskytování vzdálené dílčí podpory schválen Radou Statutárního města Opavy dne 7. 10. 2020 **je v souladu** s/se:

1. potřebami místního systému vzdělávání a zohledňuje potřeby zúčastněných aktérů v oblasti vzdělávání;
2. platnou legislativou a je založen na inkluzivních principech v oblasti vzdělávání;
3. strategickými dokumenty MŠMT v oblasti vzdělávání, zejména strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Dlouhodobým záměrem rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky na období 2014-2020 a Akčním plánem pro inkluzivní vzdělávání 2016-2018;
4. zaměřením Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání a současně žádný z uvedených cílů a navržených opatření není diskriminační.

¹ K 1. lednu 2020 byla agenda odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR přesunuta pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Vyjádření za Odbor (Agentura) pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Oddělení regionálního centra východ zpracoval/a:

Dne 16.10.2020

Příjmení, jméno: Martina Dušková

Funkce: metodička inkluzivního vzdělávání

Potvrzení stanoviska ředitelem odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR:

Dne.....

.....

PhDr. David Beňák, Ph.D., DiS.

Ředitel odboru pro sociální začleňování (Agentura)

